

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Premirje v iransko-iraški vojni se bo pričel 20. avgusta — Neposredna pogajanja o miru se pričnejo 25. avgusta v Ženevi

NEW YORK, N.Y. — Včeraj je generalni sekretar Združenih narodov Javier Perez de Cuellar sporočil, da se bo pričelo premirje v 8 let trajajoči vojni med Iranom in Irakom v soboto, 20. avgusta. Perez de Cuellar je zadnja dva tedna vodil ločena pogajanja z iranskim oz. iraškim zunanjim ministrom. Perez de Cuellar je rekel tudi, da je povabil Iran in Irak na neposredna pogajanja, katerih cilj bo doseči mirovno pogodbo. Ta pogajanja naj bi se pričela 25. avgusta v Ženevi.

Iranski zunanji minister Velajati je dejal, da bo Iran že danes prenehal z vsemi vojaškimi operacijami na kopnem, na morju in v zraku. Dodal pa je, da bodo Iranci ustrezno reagirali na možne iraške napade. Iraški veleposlanik v ZN Kittani je izjavil, da bo tudi Irak že danes končal vse vojaške operacije. V Iraku smatrajo premirje kot veliko zmago in je vlada proglasila tridnevno uradno praznovanje. V ZDA je predsednik Reagan pohvalil prizadevanja Pereza de Cuellarja. Zavarovalniške družbe so že znižale tarife za zavarovanje tankerjev in drugih ladij, ki se nahajajo na Perzijskem zalivu.

Danes bo varnostni svet ZN ustanovil posebno vojaško enoto, ki bo nadzorovala premirje. V tej mednarodni enoti bo menda sodelovalo več držav. V tiskovni konferenci je iranski zunanji minister rekel, da bo njegova država delala za izpustitev ameriških talcev, ki so v rokah pro-iranskih skupin v Libanonu. V Beli hiši in State Departmentu menijo, da bi konec vojne med Iranom in Irakom kaj kmalu vodilo do odpoklica ameriških bojnih ladij od Perzijskega zaliva.

Državni sekretar Shultz tarča atentatorske bombe — Poskus v Boliviji ni uspel

LA PAZ, Bo. — Včeraj so neznani atentatorji eksplodirali bombo, nastavljeno blizu ceste, po kateri se je peljal državni sekretar George P. Shultz, ki je na obisku v Boliviji. Eksplozija je razbila šipo limuzine, v kateri je bila Shultzova žena Helena, ki pa ni bila ranjena. Identiteta atentatorjev ni znana, domnevajo pa, da je odgovornosti pri eni od številnih tolpe trgovcev z mamili, proti katerim pod močnim ameriškim pritiskom zadnje leto ukrepa bolivijska vlada. V Boliviji namreč izvira znatna količina kokaina, pred nedavnim so pa Bolivijci aretirali najmočnejšega trgovca s kokainom. Shultz je prišel v Bolivijo med drugim zato, da bi Bolivijcem čestital za njih ukrepe zoper te trgovce. V govoru po neuspelem atentatu je Shultz dejal, da taki poskusi ne bodo odvrnili ZDA od vojne zoper mamila.

Južna Afrika, Kuba in Angola soglašajo glede premirja — Sporazum predvideva odhod vseh 50.000 kubanskih vojakov

WASHINGTON, D.C. — Dolga in zapletena pogajanja pod posredovanjem ZDA so vodila do uspeha, ko so Južna Afrika, Kuba in Angola pristale na premirje v večletni vojni v Angoli. Države so sprejele tudi pogodbo, po kateri bo postala država Namibija, ki jo sedaj upravlja Južna Afrika, neodvisna. Dalje, Južna Afrika bo odpoklicala domov 3.000 svojih vojakov, ki so sedaj v južni Angoli, Kuba pa bo odpoklicala vseh svojih 50.000 vojakov, ki jih ima v Angoli. Kubanci podpirajo marksistično vlado v Angoli, ki se bojuje zoper upornike gibanja UNITA. Upornike podpirajo Južna Afrika

in ZDA.

Do 1. septembra se bodo Južna Afrika, Kuba in Angola soglašale o sporedu za odhod vseh kubanskih vojakov. Začeni s 1. novembrom se bo pričel postopek, ki bo končal z neodvisnostjo Namibije v največ enem letu. Združeni narodi bi ustanovili posebne enote, ki bi nadzorovale premirje in pazile, da bodo volitve v Namibiji res svobodne. Odprto vprašanje je v zvezi z odhodom kubanskih vojakov. Kubanci in Angolci pravijo, da bo odhod teh vojakov vzela več časa, kot želijo ZDA in Južna Afrika. Kubanski vojaki bodo še sodelovali z angolskimi četami v bojih zoper borca UNITA.

Bush želi specifičnosti v strankini platformi — Obljublja, da ne bo povišal davkov — Republikanska konvencija prihodnji teden

NEW ORLEANS, La. — Podpredsednik George Bush je prišel v to mesto, da bi osebno sodeloval v izoblikovanju republikanske volivne platforme, ki jo bo odobrila strankina konvencija prihodnji teden, ko bo Bush sam uradno imenovan za republikanskega predsedniškega kandidata. Bush želi, da bi strankina platforma vsebovala številne specifičnosti. Tako bi se razlikovala od demokratske, ki je zelo splošna.

Bush skuša kljubovati veliki prednosti med volivci, s katerim razpolaga demokratski tekmeč Michael Dukakis. Vse ankete javnega razpoloženja potrjujejo, da vodi Dukakis pred Bushom za 13 do 17 odstotkov. Med drugim poudarja Bush, da je Dukakis povsem neizkušen v zunanji politiki, da nasprotuje posodobitvi ameriškega obrambnega sistema, in da noče demokratski kandidat povedati, kakšni politiki, domači in zunanji, bi v resnici sledil.

— Kratke vesti —

Frankfurt, ZRN — Danes je na sodni obravnavi priznal libanonski terorist Mohamed Hammadi, da je bil eden od štirih teroristov, ki so ugrabili ameriško potniško letalo, zanikal pa je, da je sodeloval v uboju ameriškega mornarja, ki je bil med potniki. Hammadi je bil aretiran v Zahodni Nemčiji, ko je policija našla pri njem eksplozivno snov. ZDA so bile zahtevale njegovo izročitev, a je zahodnonemška vlada izročitev odklonila.

Washington, D.C. — Poskus demokratskih senatorjev, da bi izdelovali načrt za finančno podporo kontras gibanja, se je izjalovil. Republikanski senatorji in Bela hiša so načrt kritizirali kot neiskren poskus, kontras gibanje uničiti. Republikanci trdijo, da se želijo demokrati braniti pred javnim mnenjem, ker se bojijo, da bodo sandinisti v Nikaragvi prehitro pokazali svojo pravo barvo, namreč pred novembrskimi predsedniškimi volitvami. S takim poskusom, pravijo republikanci, niso pripravljeni sodelovati.

Belfast, S. Ir. — Včeraj so neznanci ubili dva katoličana, baje kot maščevanje za serijo atentatov s strani IRA v zadnjem tednu, v katerih je bilo ubitih 6, ranjenih pa 37 oseb.

Washington, D.C. — Zvezni kongres je odobril in poslal predsedniku Reaganu za potrditev nov zakon, ki preprečuje diskriminiranje pri prodaji hiš in najemanju stanovanj. Prodajalci hiš in tisti, ki dajejo stanovanja v najem, ne smejo diskriminirati proti družinam z otroci ali proti tistim, ki so telesno ali duševno prizadeti.

Iz Clevelanda in okolice

Športni dan na Pristavi—

To nedeljo ste vabljeni na Slovensko pristavo na športni dan, ki ga organizira Slovenski športni klub. Prijave za razne tekme bodo sprejemali do 12.30 pop., ko se bodo tekme pričele. Od 4.30 pop. bo za veselico igral Alpski sekstet.

KRES vabi—

Slovenska folklorna skupina Kres vabi na svoj nastop, ki bo v soboto, 20. avgusta, na Slovenski pristavi. Ob 5. pop. bo darovana sv. maša, sledila bo večerja, nato bo program. Po programu bo igral orkester Veseli Slovenci. Za več informacije, pokličite na tel. 732-8008 ali pa 692-1339.

Belokranjci vabijo—

Belokranjski klub vabi na svoj piknik, ki bo 28. avgusta na Slov. pristavi. Igral bo Tony Klepec orkester. Rezervacije za kosilo si lahko rezervirate, ako pokličite 481-3308, zvečer pa 289-0843.

Kip Fatimske Marije—

Prihodnji ponedeljek, 15. avgusta, je praznik Marijinega Vnebovzetja. Ta dan je tudi zaključek Marijinega leta. Ob 7. uri zvečer bo v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. sv. maša in procesija s kipom Fatimske Marije. K sv. maši in procesiji ste vabljeni vsi.

Medjugorje—

To nedeljo popoldne bo na kanalu št. 25 program o Medjugorju. Pozanimajte se!

Slovenski dom vabi—

V nedeljo, 28. avgusta, prireja Slovenski dom na Holmes Ave. svoj povratek domov (homecoming) prireditve. Pričetek ob 1. pop. s parado, nato bo ples in veselica. Letos bodo počastili glasbenika Tonyja Vadnjala.

Festival uspel—

Preteklo nedeljo zvečer se je končal letošnji tkim. Starokrajski festival na E. 185. cesti. Razen v petek zvečer, ko je močno deževalo, je bilo vreme vroče, a ugodno. Obisk je bil ogromen, stojnica, ki je prodajala lahko pijačo in kranjske klobase v korist Slovenskega doma za ostarele, je žela zelo velik uspeh.

Novi grobovi

Frank A. Zupan

Dne 26. julija je v Banning, Kalif. umrl 68 let stari Frank A. Zupan, mož Helen, roj. Golas, oče Franka ml. in Terryja, brat Thomasa, Stanleyja, Mary Stevens in Josephine Mlakar, 4-krat stari oče, 1-krat prastari oče, bivši lastnik Capco Corp. in lastnik Cedar Lake Trout Fishing v Medina, O., dolgoletni član Columbia Hills Country Club.

Žrtev avtomobilske nesreče—

Pretekli teden je bil mladi Joey Tomsick, ki vodi Joey Tomsick orkester, sodeluje pri radijskih oddajah Tonyja Petkovška in je zaposlen pri Kollandrovi potovalni agenciji na E. 185. cesti, žrtev prometne nesreče. Ima zlomljena rebra in druge poškodbe, vendar okrevja zadovoljno.

Mali festival—

Poletni mali festival pri Mariji Vnebovzete bo to nedeljo, od 2. pop. do 8. zv., v stari cerkveni dvorani. Na razpolago bodo igre, okrepčila in srečke. Vabljeni vsi farani in vsi rojaki!

Romarjem ZOD v Lemont—

Osebe, ki potujejo z Zvezo oltarnih društev v Lemont 13. in 14. avgusta, naj bodo točne na sledečih mestih 13. avg.:

od sv. Lovrenca na E. 80 cesti, ob 5.45 zj.

od sv. Kristine na E. 222 cesti in Miller Ave., ob 6.15 zj.

od Marije Vnebovzete na Holmes Ave., pri cerkvi, ob 6.30 zj.

od sv. Vida na E. 62 cesti in St. Clair Ave., ob 6.30 zj.

Okoli 7h jutraj se bosta oba avtobusa odpeljala k Mariji Pomagaj v Lemont. Vljudno ste naprošeni: bodite točni!

Še o WCPN—

Novinar Plain Dealerja Brent Larkin v članku v današnji številki komentira zelo pametno o sporu glede ukinitve etničnih oddaj na javni radio postaji WCPN. Pravilno ocenjuje cinično zanimanje politikov za to zadevo in precej ima prav tudi, ko trdi, da zanimanje med javnostjo za takšne oddaje ni tako veliko, kot menijo napovedovalci. Citira načelnika javnega svetovalskega odbora pri WCPN J. Jeroma Lackampa, ki je dejal med drugim, da je bila kvaliteta oddaj zelo slaba in da ni bilo dosti poslušalcev.

Oktet Suha na SNPJ farmi—

V nedeljo, 21. avgusta, ob 2. uri pop. bo na SNPJ farmi na Heath Rd. v Kirtlandu nastopil koroški moški oktet »Suha«. Vstopnina je \$2.50. Nastop sponzorira društvo št. 5 SNPJ, ki ima ta dan svoj festival oz. piknik. Po nastopu okteta bo za veselico igral Ray Polantz orkester.

VREME

Pretežno sončno danes, s pooblačitvijo proti večeru in možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 94° F. Deloma sončno jutri, z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 86° F. V četrtek zopet deloma sončno z najvišjo temperaturo okoli 88° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:

\$36 na leto; \$21 za 6 mesecev; \$18 za 3 mesece

Kanada:

\$45 na leto; \$30 za 6 mesecev; \$20 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$48 na leto; za petkovo izdajo \$28

Petkova AD (letna): ZDA: \$21; Kanada: \$25;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$28

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$36.00 - year; \$21.00 - 6 mos.; \$18.00 - 3 mos.

Canada:

\$45.00 - year; \$30.00 - 6 mos.; \$20.00 - 3 mos.

Foreign:

\$48.00 per year; \$28 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$21.00 - year; Canada: \$25.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 58 Tuesday, August 9, 1988

Ob slovenskem prepovedu

Razburljive vesti, ki prihajajo zadnji čas iz Slovenije, kažejo, da se družbenopolitična ter z njo združena gospodarska kriza naglo zaostruje. V ospredju pozornosti zadnji čas je bilo zrežirano sojenje štirim sodelavcem disidentske mladinske revije Mladina. Sodni postopek je bil insceniran od vojaških — torej neslovenskih — vojaških krogov. Ti so dosegli, da je potekala sodna obravnava v srbohrvaščini in to v Ljubljani. Poleg tega, v zadnjem času je bilo nekaj procesov zoper slovenske vojake; v teh procesih je jasno in tudi dokazano, da jugoslovanska vojska skuša sistematično kompromitirati preko provokatorjev posamezne slovenske vojake, ki jih nato obsoja na zaporne kazni. Na ta način skuša vojska, ki služi centralističnim in unitarističnim silam v jugoslovanski komunistični partiji, zaustaviti proces politične demokratizacije v Sloveniji in preprečiti, da bi se tak proces razvil in se zakoreninil v drugih predelih države. Dvoma ne more biti, da vojska igra vlogo, ki je ne more — vsaj danes ne — igrati partija.

Težko je verjeti, da bo prišla iz tega dvoboja med demokratičnimi in stalinističnimi elementi v Jugoslaviji kakšna kompromisna rešitev, ki bo zadovoljila tako ene kot druge. Zmagali bodo eni ali drugi. V Sloveniji je jasno, da bi zmagali demokrati, ako bi bila odločitev zgolj v rokah Slovencev v tej republiki. A ni. Slovenija je še vedno sestaven del jugoslovanske federacije, nima lastne vojske, nima statusa neodvisne države, ki bi jo bile pripravljene priznati in njeno neodvisnost braniti druge države. ZDA in druge države na demokratičnem Zahodu so gotovo naklonjene procesu demokratizacije v Sloveniji in Jugoslaviji, gotovo bi kritizirale zasak nazaj k stalinističnemu sistemu, predvsem pa želijo stabilnost v Jugoslaviji — tudi če mora biti ta stabilnost združena s stalinističnim režimom.

Dva faktorja lahko vplivata na bodoči razvoj notranje-politične krize v Jugoslaviji. Prvič, Jugoslavija je tako močno zadolžena zahodnim bankam, da skoro lahko trdimo, da je napram le-tem v kolonialnem položaju. Zahodne banke oz. zahodne vlade lahko vplivajo na jugoslovansko vladno predvsem glede ekonomskih reform. Pred meseci sprejet paket reform je bil izsiljen od zahodnih bank oz. od Mednarodnega monetarnega sklada. Smisel reform je uvajanje vedno več oblik tržnega gospodarstva. Bolj in bolj se pa pri tem uveljavljajo glasovi, da pravega tržnega gospodarstva ni mogoče imeti brez ustreznih (demokratičnih) političnih reform. Ako bodo v Jugoslaviji nadaljevali s temi reformami in jih res uvedli, bo to v korist demokratičnim silam.

Drugič, Sovjetska zveza pod Gorbačovom kaže drugačno smer ne samo v notranjih ekonomskih reformah, ampak tudi v zunanje-političnem obnašanju. Vsaj na videz in sicer v času, ko še ni prišlo do težkih odločitev glede Vzhodne Evrope ali Jugoslavije. Optimisti v zvezi z Gorbačovimi reformami menijo, da v slučaju usodne krize v Jugoslaviji, ko bi šlo ali za razpad države kot take ali za padec partije z oblasti, bi sovjetske čete ne vkorakale v državo,

tudi če bi bile »povabljen«. To je za tega pisca težko verjeti. Če pa Sovjeti zapuščajo Afganistan, ki so ga bili zasedli, morda ni več nemogoče, da bi ne prišli v Jugoslavijo, ki ni nikoli bila pod sovjetsko zasedbo.

Dogodki, ki jih opazujemo zadnji čas v Sloveniji in širši Jugoslaviji, so izraz notranjih nasprotij slovenske in jugoslovanske družbe. Nanj ne vplivajo v odločilnem pomenu zunanji pritiski, ne z Zahoda in ne z Vzhoda. Stalinisti lahko obrnejo svoj pogled v Moskvo in bodo tam dobili morda ideološko naklonjenost, ne morejo pa zanesljivo računati na sovjetskih čet. Demokrati lahko gledajo proti ZDA, zahodnim demokracijam, v nekaterih slučajih morda politični emigraciji, prav tako kot stalinisti pa ne morejo pričakovati nič razen moralne podpore — kar je pa lahko precejšnja in koristna. Če bi kdaj res prišlo do razpada Jugoslavije ali do temeljnega ustavnega prestrukturiranja v smer prave konfederacije, bi lahko vnaprej pripravljena naklonjenost v vplivnih zahodnih državah koristila slovenske narodne potrebe. Zavedne sile v teh državah bi lahko vplivale na reagiranje dotičnih vlad na dogodke v zvezi s Slovenijo in Jugoslavijo pozitivno in koristno za slovenski narod. Nikakor ni nujno, da so take sile, denimo tu v ZDA, številčne, važno je, da so tisti, ki sodelujejo, dobro povezani z odločujočimi politiki in sredstvi javnega komuniciranja. Tega danes še ni in — odkrito povedano — tudi ne kaže, da bo do tega prišlo. Pa bi lahko. Potencial za to imamo — in v obeh strankah, demokrati kot republikanski — pa ga tisti, ki se imajo za politično vodstvo naše skupnosti, ne znajo oziroma niso zmožni razvijati in izkoriščati. In tako prepuščajo po nepotrebnem prednost v teh zadevah polkašem in poticarjem.

Lahko se zgodi, da bodo tokrat stalinisti v Jugoslaviji zmagali in zatrli v Sloveniji načeti proces res bistvene demokratizacije. A kaj potem? Kakšen izhod ponujajo stalinisti? Nobelega. Zato smemo pričakovati, tudi v slučaju stalinistične zmage, da bo ta zmaga kratkotrajna in prinesla gospodarski polom. Najnovejše vesti iz Slovenije torej niso prijetne, dolgoročneje gledano bi pa ne smeli obupati nad njimi.

Rudolph M. Susel

Delo med vročino in sušo

LEMONT, Ill. - Med vročino in sušo so nastali razne težave, katere so najbolj čutili ljudje, ki so odvisni od narave. Močna kmetijska podjetja so lahko črpala vodo, a s tem so tudi izsušili plitve vodnjake. Name vođe sicer do sedaj ni zmanjkalo, a zemlja je razpokana. V juliju smo imeli dvakrat ali trikrat nekaj dežja, kar je bilo dobro posebno za vrtove. Med temi in drugimi skrbmi, ki jih imajo naši rojaki s svojimi vrtovi, se je razvijalo naše delo, ki ga imamo v poletju med romanji in drugimi programi.

Bogu in Mariji Pomagaj smo hvaležni za ta košček zemlje, na kateri se je razvijala dejavnost naših pokojnih sobratov. S svojo zvestobo slovenskim tradicijam so ustvarjali in zapustili versko in kulturno delo, ki se je polagoma spreminjalo v središče, ki ga potrebujemo posebno v sedanjih razmerah.

Zdi se, kot da vse nazaduje in iz družbe bolj in bolj izginjajo sledovi tiste Amerike, ki so jo ustvarili na zdravih načelih ustanovni očetje. Zgodovina ameriških vernih Slovencev je bogata, a preteklost kot zgodovina ne rešuje problemov sedanjega časa. Vse zdravo in plemenito v preteklosti se mora nadaljevati v sedanjosti.

To je možno samo, kadar poznamo vrednote in miselnost, ki je vodila slovenske naseljence v preteklosti. Med njimi so zavzemali odlično mesto slovenski misijonarji in duhovniki. Njihovo delo je bilo prežeto z duhovnostjo in vernostjo z globokimi in trdnimi koreninami v preteklih stoletjih.

Katoliška Cerkev je nepremagljiva, ker je zgrajena na trdni skali — na prvaku apostolov sv. Petru. To pomeni, da raste, se razvija in deluje v moči Cerkve v apostolskih časih. Apostoli, njihovi sodelavci so v povezanosti z verniki v moči Sv. Duha spreminjali Kristusova naročila in nauke v dejanje in tako ustvarili »sveto izročilo«, ki je postalo vir božjega razodetja. To božje razodetje je bilo povezano z življenjem prve Cerkve. In to vero prve Cerkve, ki nam je ohranila za vedno Kristusovo navzočnost med nami, so prejeli naši slovenski predniki in ji dali znake slovenske duhovnosti in izraze slovenske vernosti.

Slovenski Lemont ima za seboj zgodovino dobrih šest desetletij. Ob pogledu na to preteklost lahko rečemo, da se je razvijal pod vplivom dela za Baragovo zadevo. Baraga je postajal bolj in bolj središče naše pozornosti in značilnosti njegovega misijonskega in duhovniškega dela med raznimi narodnostmi in Indijanci je vtisnila v zgodovino močne sledove življenjskosti obstoja slovenske vernosti in kulture.

Slovenski frančiškani so bili prisiljeni v delu za Baragovo zadevo spoznavati življenjsko silo njegove duhovnosti. Baragov način dejavnosti, ki je kipela iz njegovega duhovniškega poklica, nas je vodila k viru, iz katerega poteka življenjska sila, ki je neuničljiva. Ta vir je vera Cerkve v apostolskih časih. Ta vira je živela in prehajala iz roda v rod skozi vsa stoletja od začetka delovanja Cerkve ob prihodu Svetega Duha.

To vero so sprejeli naši slovenski predniki in ji dali slovensko duhovnost in značilnosti narodnega izražanja. Ob delu za Baragovo zadevo smo odkrivali in spoznavali dragocene tradicije slovenske vernosti in iz njih dobivali spodbude in načine ohranjanja slovenske vernosti in kulturnega delovanja. To nas je podpiralo pri naših romarskih in drugih programih in pripomoglo do zamisli ustvarjanja verskega in kulturnega središča v Lemontu.

To je vodilo do obnove romarskih in drugih prostorov ter zgradb. Obnova je pritegnila v Lemont mnoge, ki se preje niso udeleževali naših programov. To je bilo vidno med romanji in drugimi programi k Mariji Pomagaj v letošnjem letu.

Upamo, da bo dosedanji dovršen del obnove pritegnil v Lemont mnoge k obhajanju **Lemontskega Baragove nedelje in medenega piknika v Lemontu v nedeljo, 28. avgusta.** To je naša nedelja, ki je obenem tudi vir dohodka, ki nas podpira pri vzdrževanju naših prostorov. Ob enajsti uri bo romarska sveta maša pri lurški votlini. Pred sveto mašo se bo začelo prodajanje peciva v Baragovem domu. To je en vir dohodka, ki ga lahko podprete z darovanjem peciva. Po maši bo kosilo v Baragovem domu in prodaja pečenic in pijač v stavbi na hribu. Na oboje vas opozorimo. Predvsem pa vam priporočamo, da tudi ta dan kupujete srečke za denarne in druge dobitke, ki bodo pripravljene. Ob pol treh popoldan bodo pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim v cerkvi Marije Pomagaj.

Ob štirih popoldan bo zvečanje za denarne in druge dobitke. Upamo, da vas bo pogled na delo, ki je bilo do sedaj dovršeno in se še nadaljuje, pritegnilo k sodelovanju in uspehu te nedelje.

V Baragovem domu ima pevski zbor »Slovenska pesem« svoje tedenske vaje. Ta pevski zbor ima veliko zaslug za poznanje kulturnega delovanja Slovencev iz področja Chicage in Joliet. To se je na poseben način pokazalo v Marijinem letu. Vabimo vas, da še naprej podpirate naše delo in delo naših rojakov pri Mariji Pomagaj v Lemontu.

P. Fortunat OFM

Aljažev stolp spet neoskrunjen

GORICA, It. - Na vrhu najvišjega slovenskega vrha ni več simbole oktobrske revolucije. Planinci, ki zahajajo na Triglav, pripovedujejo, da je na vrhu Aljaževega stolpa spet natanko takšna zastavica kot jo je dal tja gor postaviti doški župnik Jakob Aljaž 1. 1985.

Med vojno so partizani stolp oskrunili in namesto Aljaževe zastavice pritrdili rdečo petokrako zvezdo. Dne 22. julija je pa v poznih večernih urah ljubljanska televizija Aljažev stolp v prvotni, Aljaževi podobi — brez zvezde.

Vinko Levstik

KONCERT

koroškega pevskega zbora

GALLUS

v soboto 27. avgusta 1988 — začetek ob 7h zvečer
v Slovenskem narodnem domu, 6417 St. Clair Ave.

za ples igra orkester Veseli Slovenci

Dar: \$7.00

Kličite: 944-5922

Teze za ustavo republike Slovenije

(Nadaljevanje)

PRAVICA DO ZASEBNEGA ŽIVLJENJA

Stanovanje je nedotakljivo. Nihče ne sme brez odločbe, izdane na podlagi zakona, vstopiti v tuje stanovanje ali v druge prostore in jih preiskovati brez dovoljenja stanovaleca. Pri preiskavi mora biti zagotovljena prisotnost državljan ali njegovega zastopnika.

Svoboda in tajnost dopisovanja in vseh drugih oblik sporočanja sta z ustavo zajamčeni in nedotakljivi.

PRAVICA DO OSEBNE SVOBODE

Vsakdo ima pravico do osebne svobode in osebne varnosti.

Prepovedano je od kogarkoli zahtevati, naj opravlja prisilno ali obvezno delo.

Vsi državljani Slovenije in vsi ljudje, za katere ni z zakonom določenih omejitev za bivanje v republiki Sloveniji, se smejo svobodno gibati po njenem ozemlju in si prosto izbrati prebivališče. Vsak državljan ima pravico svobodno zapustiti državo in se začasno ali za stalno naseliti v tujini in vsakdo se lahko kadarkoli vrne v domovino.

SODNO VARSTVO PRAVIC IN SVOBOŠČIN

Vsakdo ima pravico, da o njegovih pravicah in obveznostih in o kakršnihkoli obtožbah proti njemu javno ter v zakonitem roku odloča neodvisno in nepristransko, z zakonom ustanovljeno sodišče.

Sodne obravnave so javne in sodbe se izrekajo javno. Tisk in javnost sta lahko izločena iz dela ali iz celotnega postopka v interesu morale in če to zahtevajo koristi mladoletnikov ali zaščita zasebnega življenja strank, in v primerih, ko bi javnost po oceni sodišča lahko škodovala interesom pravičnosti.

Vsi ljudje so enakopravni pred sodiščem. Vsakdo ima pravico do enakega varstva svojih pravic v postopku pred sodiščem in državnimi ter drugimi javnimi organi, ki odločajo o njegovih pravicah, obveznostih in interesih.

Funkcionarji države in uslužbenci javnih ustanov so odgovorni za dejanja, s katerimi so kršene pravice človeka in državljan. V takšnih primerih velja civilna odgovornost tudi za državo in državne organe in javne ustanove.

OSEBNA VARNOST MED SODNIM POSTOPKOM

Kdor je obtožen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler ni sodno ugotovljena in s pravnomočno sodbo potrjena njegova krivda.

S človekom, ki mu je bila odvzeta prostost, je treba ravnati spoštljivo do njegovega dostojanstva, integritete njegove osebnosti in nedotakljivosti telesa.

Obdolženci morajo praviloma biti ločeni od obsojencev in zanje mora veljati poseben red. Mladoletni obdolženci morajo biti ločeni od odraslih in o njihovih primerih je treba razpravljati in odločati kar najhitreje.

Pripor, pregledi, osebne preiskave in vse druge oblike omejevanja osebne svobode so dovoljene samo na podlagi utemeljene odločbe sodišča in samo na način, ki ga določa in dovoljuje zakon.

Samo v nujnih primerih, ki so izrecno določeni z zakonom, sme organ javne varnosti sprejeti začasne ukrepe. Če sodišče v naslednjih osemindesetih urah teh ukrepov ne potrdi, jih je šteti za preklicane.

Priprta oseba mora biti v jeziku, ki ga razume, takoj obveščena, zakaj je priprta in česa obdolžena. V čim krajšem času ji mora biti tudi pisмено sporočena obtožba, ki je vložena proti njej.

Oseba, ki je prejeta ali priprta zaradi kaznivega dejanja, mora biti v najkrajšem času izročena sodišču in v zakoni-

(daljna str. 5)

Sončni sprehod v Loretto

Na vabilo KSKJ je koncem julija Slovenska Pesem (Chicago-Joliet) sodelovala v letošnjem zborovanju na idiličnem »otočku« delu, miru in spravi, Loretto, Pennsylvania.

Neke značilnosti organizacije KSKJ

KSKJ je stara okrajšava za današnjo Slovensko-Ameriško Katoliško Jednoto, ki združuje Slovence našega kontinenta. Ni ostrih omejitev za vpisnino, niti za izrecne dolžnosti članov. Zahteva se slovensko poreklo (kateregakoli kolena) in katoliška miselna usmeritev. Prosta volja je torej ključen pogoj, ki najmanj zavira odprti duševni razvoj članov.

Jezik ne pomeni ovire in so zaželeni tudi tisti, ki ne negujejo slovenščine ali je celo ne uporabljajo. Zato ima KSKJ tudi kopico takšnih članov, ki so se izključno oprli na angleščino, da bi se hitreje dvignili v ospredje domovinske (ameriške) inteligence. Njih otroci so še manj obdarjeni s to našo dediščino, vendar se ne sramujejo slovenskega porekla.

Poudarek na katoliško versko opredelitev pa je nujna, saj podpira demokratično nraštveno osnovo pripadnikov, ki bi bili sicer ogroženi s podtalnimi liberalnimi idejami. Obenem katoličanstvo preperečuje razkrajjanje temeljnih prvin, ki oblikujejo človeško notranjost, v pehanju za pozornost med omikano okolico.

Lahko bi tedaj dejali, da KSKJ družijo tiste Slovence, ki se ne sramujejo svojega porekla in so trdno namenjeni dvigati naš skupen ugled s svojim lastnim razvojem. Taki Slovenci so včasih brez slovenščine, toda ne brez etničnega ponosa in družbeno priznane veljave.

Festivali združujejo, zblizujejo in utrjujejo. Na ta način prispevajo k ciljem, ki bi si jih včasih radi kar sami postavili, če bi ne obstojala omenjena organizacija. Prispevki k uspešnosti so duhovnega, družabnega in tudi gmotnega značaja (npr. v raznih oblikah zavarovalnine, ki jo nudi KSKJ).

Idealna zbirališča so tista, ki nudijo istočasno oporo verskim nazorom, osebni izobrazbi in slovenstvu. Slednje, kot pravimo, ni nujna demonstracija, saj ne kljubuje afiniteti, ki prihaja iz srca, ne iz ust.

Takšen otoček strnjjenih lepote je ameriška frančiškanska postaja Loretto v Pennsylvaniji, nedaleč od Youngstowna. Zelena pogorje in sončna ravan obenem, s katoliško univerzo J. Kennedy, s čedno, preprosto cerkvijo, univerzitetno knjižnico, z znanstvenimi zavodi, s predavalnicami, muzejem, kuhinjami, z dišečim gozdovjem ter igrišči, sprehajališči itd. 1100 mladeničev in mladenk tu išče modrosti in učenosti. Šolnina je visoka (\$9.000 letno), ali je izkupiček še višji: Mens sana in corpore sano.

Naš prispevek zborovanju

Slovenska Pesem se je zarna odločila za vključitev. KSKJ je morda tudi slutila, da so nam take poti povšeči. Srečanja z rojaki, na tej mikavni samoti, ki tako močno spominja na škofjeloške, pohorske in lemontske bregove, nam gredo v slast, kot bi šli na Brezje, svoji Materi v naročje. Imeli smo pripravljen šopek njenih pesmi še od prej, ki ni ovenel; saj smo mu prilivali vsake nedelje. Ni se bilo bati ravnodušnosti pri slušateljih. Dodal je pater Vendelin še marsikaj tipičnega za ameriški okus. Naglasil je seveda slovenske barve, da bi osvetlil lepoto slovenske pobožnosti in zdramil okus za pesmi z naših hribov. Ne-pevsko udeležbo je popestrila njegova sestra ga. Ivanka iz Senovega pri Brestanici, kot najmlajša hči nadarjene družine Špendovljevič.

Za to »romanje« so izbrane le shojene poti, saj ni šlo za pokoro. Večina izmed nas je celo terjala pravo ugodje, moderni avtobus, ki mu ni primere. Vročina »pasjih dni« se ni občutila, niti prometne zadrege. Valčki in polke so nas spremljali, ter zaloga utešnih pi-jajč. Če jim le ne pridemo do dna?! Za red, varstvo in postrežbo je skrbel vsevidni Mike Vidmar, preštetaje nas ob vsakem postanku; za okrogle in poskočne pa neugnani Vinko Rigler, pod ribniškim slamnikom, ter s kranjsko harmoniko in — žilico.

Del romarjev je izbral še pestrejšo pot; med njimi težko pričakovani Branko Magajne s svojim naraščanjem, v osebni »fijakerju«, ter petična blagajničarka Elizabeta, skozi oblake. Na letališču jo je prestregel predsednik Janez Vidmar, s svojo Moniko, najmlajšim romarjem (iz rok v roke), ki se je vestno vzdržala od vsakega joka.

Kuhinja je nudila pestro izbiro in je Skušnjavec prišepetaval za répéter, vendar večinomama zaman. Stoja ob čakalnju je namreč izdatno pospeševala tek. Le-tam, in med jedjo, je bilo tudi zlate prilike za nedolžnejše pripombe o znamenitejših udeležencih. ...

Sporod festivala je predstavljala pestra kombinacija duhovne in razvedrilne vsebine. Vezana skupna molitev se je prepletala z nabožno pesmijo ob kitari in dekliskem petju, ter z jedrnato miselno pridigo.

Razvedrilnih prireditev smo bili deležni ob večerih. Koj po prihodu smo posedli pred žonglerji, izurjenimi v številnih akrobacijah, ki pa so terjale sodelovanje gledalcev. Mihec in Joško Vidmar sta se izkazala...

Naslednji večer nam je prinesel goste iz Pittsburgha: Mladi hrvaški tamburaši, čedno oblečeni, s pretežno hrvaškim programom in dvema (manj posrečenima) slovenskima poskočnicama. Folklorno so prikazali, med drugim, slavonski ženitveni običaj, dobro pripravljen. Sledila je šegava

zabava, z »ljudskim« petjem ob dveh harmonikah, do poznih ur.

Tretji večer pa je pripadel svečanemu koncertu Slovenske Pesmi pred oltarjem, ki je s svojo prvo polovico bil namenjen češčenju Matere božje, z sopranistko Nandi Puc in baritonistom Janezom Vidmarjem kot solistoma. Drugi del je zajemal slovensko posvetno snov, z izjemo mogočne pesnitve »Battle Hymn of the Republic«, ki je požela nenavaden uspeh in navdušenje med slušatelji.

Pri orglah je ves čas bila zanesljiva s. Paula, orkester pa je bil reduciran na eno samo osebo, Mihca Magajne, ki je na trobenti prav uspešno izvedel predvidene signale. Odpira nam ta mladenič lepa upanja za bodoče!

Navdušenje se je le polagoma poleglo, pri občinstvu in pri pevcih, ki so se po koncertu skupno prelili v plesno dvorano, se odžejali in okrepcali, ter se vključili med dobitnike skromne loterije. Prezrtih menda ni bilo...

Naj se omenita še dva dnevna detajla in sicer ogled Karmeličanskega samostana v neposredni bližini, z molitvijo rožnega venca (izmenoma angleško-slovensko) ter obisk mestu Johnstown, z »mednarodno« cerkvico, zvenceimi orglami in z anonimnim pokopališčem (do pred kratkim). Meščani radi pokažejo, do kod je sezala voda ob povodnji pred kakimi sto leti.

Zanimiv je v Lorettu tudi verski muzej, z monumentalnimi objekti (vključno znameniti žrtvenik Fatimske Gospe, ter z uglajenimi, idiličnimi stezicami in negovanim rastlinstvom. Prava rajska pota med šumečim vejevjem...

Zaključek je pomenila nedeljska sv. maša. Svečanost je bila podvojena spričo petja našega zbora v sklepni pozdrav Materi Devici. Delno nam je dirigiral g. Rudi Knez iz Clevelanda, ko se je naš p. Vendelin pomudil pri oltarju kot somaševalec. Donelo je v svetišču z vso lepoto in z zanosom, tako pri »Amazing Grace« kakor pri Slomškovi »Zarji« in ostalih. Vidno se je opazalo ugodje na izčrpanem obrazu ravnatelja festivala, našega vrlega rojaka, p. Josepha Yelenc, in ustnice so se mu premikale ob petju »Češčena si...« Edina, morda, ki jo pomne kot amerikanizirani Slovenec.

P. Yelenc nam je ob koncu izrekel še eno ganljivo pridigo, in sicer o Božjih Znamenih, rekoč: »Ne samo Vesolje z ozvezdji, in obla z mogočnimi cerkvami, so Njegova znamenja, marveč sleherni človeško bitje, vsako izmed nas, je Božje Znamenje, in tudi vsak novi zarodek v materinem telesu... Potrebna je le še povezava, z Gospodovo vezjo, Ljubeznijo. Človek ne more mimo teh opominov...« Plamen je kazal, da mu moči prihajajo od Zgoraj...

Krepkejši smo se vrnili v Lemont. **Udeležence**

Amerika in Amerikanci

Rev. J.M. Trunk

Pennsylvania (Nadaljevanje)

Collinsburg: Iz tega kraja sem prejel zanimivo poročilo, žal brez podpisa.

Poročevalec pravi, da je tu 56 družin in 24 samcev. Prvi so se naselili: F. Lavrič, A. Resnik in V. Kajtner. Prišli so l. 1881 iz Štajerskega v Pittsburgh in l. 1882 sem. Razen enega, ki ima prodajalno, so vsi premogarji.

»V tej naselbini je delal kot premogokop nekaj časa Franc Šlander, v stari domovini šestosolec. Ko se je naučil angleščine, je prišel v neko pisarno. Končno je pričel izdajati v Pittsburghu list »Delavski Prijatelj«. Konkurenca od drugih slovenskih listov in neugodne gmotne razmere so ga uničile in prignale do samoumora.«

Okrog 22 družin ima lastne domove z vrtom. Verske razmere so »slabe«. Najbližja cerkev je nemška v West Newtonu. Na vprašanje: »Kakšno je cerkveno življenje«, odgovarja poročevalec: »Prvi naseljenci in nasledniki so pomagali pri zidanju cerkve (l. 1888) z rokami in obilnimi prispevki; zdaj pa skoro nihče ne obiskuje službe božje, niti ne izpolnjuje verskih dolžnosti. Naselniki trdijo, da je izginjal cerkveni denar, ki ga ni hranil cerkveni odbor, in da so se vedli nemški župniki skrajno neprijazno nasproti vsem župljanom, vsled česar so se zadnji odtegnili cerkvi.«

Podporna društva so: »Samostalno slovensko pevsko društvo«, ki ga je ustanovil l. 1902 M. Jamnik; ima 65 udov. »Slovenska zastava«, ustanovil l. 1907 J. Jovan, šteje 97 članov in je v zvezi s SNPJ št. 64. »Orel«, podružnica št. 40 SNPZ. Ustanovila sta ga l. 1910 A. Jakoš in J. Zorko ter šteje 25 udov. »Socialistični klub«, ustanovil B. Vrtačnik, šteje 17 članov. L. 1902 so ustanovili in l. 1910 inkorporirali samostojno podporo društvo »Savica«, ki šteje 70 članov. L. 1910 so ustanovili tudi slovensko godbo na pihala. Poročevalec končno pristavlja: »Poročilo je neugodno, a do pičice resnično.«

Conemaugh: Tukaj je precej velika naselbina, iz katere žal nisem mogel dobiti kakih podatkov. Conemaugh je sedež l. 1908 ustanovljene SDPZ. JSKJ ima tu društvo sv. Alojzija št. 36, ki šteje 82 članov in 31 članic, in sv. Barbara št. 55.

L. 1911 so ustanovili pevsko društvo »Bled«.

Cornwall: V tem kraju so železni rudniki, kjer je bilo l. 1903 zaposlenih do 200 Slovencev.

Crabtree: JSKJ ima društvo presv. Rešnjega Telesa in SDPZ št. 58.

Cuddy: Društvo sv. Barbare

ima tu št. 48.

Duryea: V premogovnikih dela nekaj Slovencev, ki imajo društvo sv. Barbare št. 11.

Elizabeth: Tu je šest slovenskih družin in ravno toliko samcev.

Etna: KSKJ ima tu društvo sv. Jurija št. 64 ter sv. Petra in Pavla št. 89.

Export: JSKJ ima društvo sv. Alojzija št. 57.

Falls Creek: Prvi so prišli v to naselbino F. Pirc, A. Knave, F. Oven in Al. Slak pred 16 leti. Večinoma so iz ljubljanske okolice in iz Dolenjskega. Zdaj je sedem družin in 18 posameznikov, ne všteti ženske in deco. Vsi delajo v strojnari. G. F. Pirc ima v bližini veliko posestvo. V cerkev zahajajo sicer v irsko, deca v javno šolo in ima verski pouk, a drugače so Slovenci, kakor piše g. A. Slak, »zapuščeni; le zadnjič je nas obiskal slovenski duhovnik, o. Venc. Šolar, OSB, torej zaradi spovedi jako žalostno.« Eno društvo pripada JSKJ, eno pa HZ.

Forest City: Slovenska naselbina v mestu se je zelo lepo razvila. Med prvimi naseljenci so bili F. Skubic, F. Pučnik, M. Kofol, A. Zaverl, M. Muhič in drugi; najprej so prihajali iz Dolenjskega in Notranjskega, pozneje tudi iz Štajerskega in Primorskega, in sicer so dohajali od l. 1886 naprej. Zdaj je tu okrog 250 družin in nad 1100 duš.

Izprva so delali v premogovniku, zdaj so Muhič, Sredenšek, Zaverl posestniki hotelov, Gerčman trgovec, Zalar glavni tajnik KSKJ itd. Nad 100 družin ima lastne domove.

Slovenci so si znali v javnosti in pri mestni upravi priboriti vpliv, kakršnega naši rojaki nimajo menda nikjer. Martin Muhič je podpredsednik banke »National Bank of Forest City« in ima pravico, da podpisuje denar, ki ga banka izdaja. To je storil že večkrat, tao da kroži zdaj po Združenih državah denar (desetaki in dvajsetaki), ki nosijo podpis Slovenca Muhiča. To bo pač edini slučaj na svetu, da bi bil Slovenec podpisan na javnem denarju!

Veliko število deležev omenjene banke je v slovenskih rokah, tako da jo imenujejo »naša banka«. V upravnem svetu sta gg. Muhič in Martin Gerčman. Muhič je bil tudi že dvakrat mestni svetovalec (councilman) in eno leto mestni blagajnik. Zdaj sta v mestnem svetu Slovenca Viljem Sredenšek kot predsednik (chairman), ki je obenem tudi načelnik mestne godbe, in Frank Končar.

Do l. 1904 so zahajali Slovenci v irsko cerkev. Prvi je obiskal Slovence †Rev. F. Šusteršič; pozneje jih je hodil skozi deset let ob Veliki noči

spovedovat †Rev. J. Zalokar. L. 1904 so si zidali pod vodstvom Rev. J. Tomšiča lastno cerkev sv. Jožefa, ki je stala brez oprave in brez zemljišča 12.000 dolarjev. Deca zahaja v javno šolo in ima krščanski pouk v cerkvi. Slovincem župniku je ves čas sedanji duhovni vodja KSKJ, Rev. J. Tomšič.

Forest City je sedež podpornega društva svete Barbare, ki ima zdaj okrog 70 podrejenih družtev. Med krajnimi so društvi sv. Jožefa št. 12 in D. M. Vnebovzete št. 77 KSKJ in samostojno sv. Lovrenca.

Osnovani so tudi močno pevsko društvo »Slavček«, ki oskrbuje obenem cerkveno petje.

Goff: Tu je društvo sv. Antona št. 71 KSKJ.

Grays Landing: Društvo sv. Barbare ima tu št. 64.

Greensburg: Društvo sv. Barbare ima podružnico št. 54.

Haser: Prvi Slovenci so se naselili sem l. 1897 iz Poljanske doline in Dolenjskega. L. 1903 je bilo tu 28 družin, 19 s posestvi, in do 120 samcev. Vsi delajo v premogovnikih. V cerkev zahajajo v dve uri oddaljeni Irwin, spovedovat jih je hodil †Rev. J. Zalokar. KSKJ ima društvo sv. Jožefa št. 58.

Hermine: G. J. Čož poroča, da šteje ta naselbina 30 družin in 180 posameznikov. F. Soklič, J. Kreček in M. Košir so tu že čez 20 let, drugi so prišli šele pred petimi leti; prvi naseljenci in še 13 drugih (Sornig, Mole, Gradišek, Čož, Kolar, Bedek, Kapla, Arnold, Drab in Cirar) imajo lastne hiše.

Cerkvene razmere so »bolj slabe«. Ob nedeljah zahajajo v irsko cerkev v Madison (Our Lady of Victory); enkrat v letu jih pride spovedovat slovenski duhovnik iz Pittsburgha (Rev. J. Mertel). Društva so: SNPJ št. 87, ustanovljeno leta 1906, ima 114 udov, društvo sv. Barbare (leta 1908) 16, in društvo spadajoče SSPZ (l. 1911) s 17 udi. Rojaki so Gorenjci in Notranjci ter zaposleni v premogovniku.

Home City: Društvo sv. Barbare ima tu postojanko št. 57.

Hooversville: V premogovniku dela do 20 Slovencev.

Imperial: JSKJ ima tu društvo sv. Jožefa št. 29 in sv. Barbare št. 22.

Irwin: KSKJ ima tu društvo sv. Barbare št. 68.

James City: Mr. Frank Debeve pravi, da je tu 47 Slovencev, med temi pet družin. Prvi so prišli sem l. 1906, ko so začeli graditi tovarno za steklo. Med prvimi so bili A. Krajec, F. Mišič, J. in Iv. Škerlj in J. Debeve; vsi delajo v tovarni. Verske razmere »iso dobre, ker ni slovenskega duhovni-

1945

1941 + 1948

1988

Ob obletnici slovenskih tragedij

Preteklo je skoraj pol stoletja od časa, ko je bilo na nerazumljiv, nehuman in necivilizacijski način pretrgano življenje kakih deset tisoč Slovencev, vojnih ujetnikov-domobrancev, na Kočevskem Rogu pa tudi drugod na Štajerskem in Kranjskem. Slovincem podtaknjen boljševizem jih ni vprašal za njih dejansko krivdo proti slovenskemu narodu.

Minevajo tudi obletnice drugih nečloveških dogodkov med in po zadnji vojni, zgodnjih »vojvodskih« žrtev na partizanskem osvobojenem ozemlju na Dolenjskem, turjaških mučnikov na eni in drugi bojujoči se strani, in ostalih podobnih žrtev, ustreljenih in zažganih izmišljenih pohorskih »plavogardistov«, taboriščnih dachauskih trpinov, pokončanih neznanokdaj in neznanokje ter, končno, mučenih, ponižanih, pobitih in potopljenih na Golem otoku zaradi vere v vsiljeni neslovenski boljševizem.

Spomnimo se vseh nepotrebnih žrtev, mož, žen in otrok. Vsi so bili del slovenskega, tisoč let mučenega in preganjanega naroda. Vsi so vanj verovali!

Naj počivajo v miru in Bogu v nezaznamovanih grobovih v naši slovenski zemlji!

... Moja žalost pa je večja od obredov žalnih ...

... Za tisoče mrtvih ljudi potočil bom solzo nocoj ...

— Karli Destovnik-Kajuh
Slovenski pesnik

Dne 3. julija je bila v cerkvi Sv. Ivana v Gorici maša zadušnica za padle in pobite slovenske vojake-domobrnce ter vse druge nepotrebne žrtve med Slovenci.

— Nekdanji slovenski vojaki

Ob obletnici slovenskih tragedij poklanja v počastitev vseh teh žrtev v tiskovni sklad Ameriške Domovine \$50
Vinko Levstik

ka«. V cerkev zahajajo v angleško v mestu Kane, a »le malo«. Društva ni nobenega.

Johnstown: Rojak F. Gahenja mi poroča, da se je nekaj Slovencev iz Belokranjskega naselilo tu že pred 60 leti, a so se ponemčili. Drugi so prihajali iz Notranjskega od l. 1982 naprej; največ jih je iz Cerknice in Rakeka. Njih število je narastlo na 1500, med temi do 100 družin, ki imajo svoje domove. Večina dela v premogovniku, nekaj v raznih tovarnah, nekateri pa so trgovci. Poročevalec pravi, da »so rojaki narodnega in socialističnega mišljenja, da ne zahajajo nikamor v cerkev in le za silo v hrvaško.« Deca nima slovenskega pouka. Cerkveno življenje je torej »socialistično«. Spovedovat jih je hodil prej †Rev. J. Zalokar.

Dne 6. maja 1912 so si Slovenci kupili za 3000 dolarjev pet akrov zemlje za pokopališče in za park obenem. Raznih družtev je 15. Najmočnejša so sv. Cirila in Metoda št. 16 JSKJ, ki so ga ustanovili l. 1900 F. Gahenja, J. Pegel, F. Slabe, M. Pečjak, A. in J. Jenc, G. Hreščak, M. Strukelj, J. Cerjak in J. Omerzo ter šteje okrog 100 udov, potem sv. Alojzija in sv. Barbare. Društva imajo lastno dvorano.

Kaylor: Tu je društvo sv. Barbare št. 96 KSKJ.

Loydell: Dne 7. oktobra 1911 so otvorili »Društveni dom«, ki je stal 1000 dolarjev; JSKJ ima tu društvo sv. Petra in Pavla št. 32.

Luzerne: Mr. A. Osolnik

poroča: »Tu je 22 družin (18 jih ima lastne hiše) in 17 samcev; prišli so sem l. 1886 iz Kamnika, Litije, Štajerskega in Koroškega. Med prvimi je bil J. Grilec, ki ima lepo urejeno gostilno. Vsi delajo v premogovniku. V cerkev zahajajo v nemško, enako deca v nemško šolo. L. 1902 so J. Grilec, F. Šmik, U. Ahac in F. Zavozel ustanovili postojanko št. 4 sv. Barbare; zdaj šteje 32 udov.«

Meadowlands: Odtod sem dobil poročilo s tako ostudnimi opazkami, da bi bilo v sramoto vsem Slovincem, ako bi ga objavil.

Middletown: Ta kraj je 30 milj od Harrisburga. V tovarnah za pohištvo je bilo l. 1903 zaposlenih do 100 Slovencev.

Monessen: JSKJ ima tu društvo št. 68.

Moon Run: V to naselbino so prišli prvi Slovenci l. 1893. Med temi so bili Fr. Jeram, J. Zagode in Fr. Maček. Zdaj je tukaj okrog 400 Slovencev, med njimi 70 družin; posestva imajo V. Gašpari, Fr. in M. Maček, J. Zagode, J. Arhor in še drugi. Mr. Fr. Maček mi poroča, »da so verske razmere slabe za Slovence. Zahajajo sicer v poljsko cerkev sv. Trojice, a versko življenje je slabo, »ker duhovnik zaničuje Slovence«. Deca zahaja v državno šolo in nima nobenega slovenskega pouka.

Večina Slovencev so premogokopi, le nekaj je kovačev in tesarjev. Društvo sv. Barbare št. 107 KSKJ, ustanovljeno l. 1901, ima 215 udov, ono sv. ...
(dalje na str. 8)

Teze za ustavo republike Slovenije

(Nadaljevanje s str. 3)

tem roku obsojena ali oproščena. Na prostosti ostane, če po oceni sodišča ni nevarna za javni red in mir, in če je mogoče dobiti jamstvo, da se bo udeležila sodne obravnave in vseh drugih nujnih postopkov.

Oseba, ki ji je bila odvzeta prostost, ima pravico začeti postopek za sodno preverjanje in oceno zakonitosti in utemeljenosti pripora.

Nezakonito in kaznivo je vsako telesno in moralno nasilje nad osebami, ki jim je kakorkoli omejena prostost. Prepovedano in kaznivo je kakršnokoli izsiljevanje priznanj in izjav.

Vsakdo, ki je bil nezakonito prijet ali je bil žrtev nezakonitega pripora, ima pravico do odškodnine.

Vsakomur, ki je obtožen kaznivega dejanja, so zajamčene naslednje pravice:

— biti v najkrajšem času in v njemu razumljivem jeziku podrobno obveščen o naravi in razlogih obtožbe;

— imeti na razpolago potreben čas in nujne olajšave, da pripravi svoj zagovor in sodeluje z zagovornikom, ki si ga izbere;

— biti sojen brez večje zamude;

— biti navzoč pri obravnavi in se zagovarjati sam ali imeti zagovornika, ki si ga je izbral oziroma biti obveščen o tej svoji pravici in dobiti vselej, kadar to terjata pravica zagovornika po uradni dolžnosti in to brezplačno, če ga ne more plačati;

— slišati ali predlagati, naj drugi slišijo priče, ki ga obremenjujejo, in zahtevati prihod in zaslišanje prič obrambe ob enakih pogojih, kot veljajo za priče obtožbe;

— ne biti prisiljen, da bi pričal proti samemu sebi ali priznal krivdo.

V postopku proti mladoletnikom je treba upoštevati njihovo starost in koristi prevzgoje.

PRAVICE OBSOJENIH OSEB

Kdor je spoznan za krivega storjenega kaznivega dejanja, ima v skladu z zakonom pravico do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč in drugih organov; višje sodišče je dolžno preveriti odločbo o krivdi in obsojbo.

Če je dokončno izrečena kazenska obsodba kasneje razveljavljena ali je obsojenec pomiloščen, ker novo ali naknadno odkrito dejstvo dokazuje, da je šlo za sodno zmoto, mu mora biti v skladu z zakonom povrnjena škoda.

Nihče ne sme biti preganjan ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil že oproščen krivde ali obsojen s pravnomočno sodbo.

Nihče ne sme biti obsojen zaradi dejanj ali opustitev, ki ob storitvi niso pomenila z zakonom določenega kaznivega dejanja. Prav tako mu ne sme biti izrečena višja kazen od tiste, ki bi mu bila izrečena takrat, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno. Če določi zakon po storitvi za to kaznivo dejanje milejšo kazen, mora biti krivec deležen omilitve.

Kazen mora biti takšna in tako odmerjena, da ustreza poboljšanju obsojenca in njegovi ponovni vključitvi v družbeno življenje in da hkrati omogoča zaščito družbe in posameznika pred zločinci.

Mladoletni prestopniki morajo biti ločeni od odraslih in zanje mora veljati režim, ki ustreza njihovi starosti in osebnostnim okoliščinam, in jim omogoča izobraževanje.

Kaznjenci, ki so bili obsojeni z avtoriteto kaznive politične dejavnosti, imajo pravico prestajati kazen ločeno od drugih obsojenec in zanje mora veljati režim, ki ustreza njihovega izobrazbenemu in poklicnemu položaju.

SVOBODA MISLI IN IZRAŽANJA

Zajamčena je svoboda misli, opredelitve in izražanja. Ta pravica zajema svobodno mišljenje, idejnega, moralnega, političnega in verskega prepričanja; svobodo sprejemanja in dajanja obvestil brez vmešavanja javne oblasti; svobodo tiska in drugih oblik javnega obveščanja ter izražanja; svobodo govora in javnega nastopanja.

Nikomur ne more biti vnaprej onemogočeno v sredstvih javnega obveščanja izražati in objavljati svoja mnenja. Vsako ima pravico biti objektivno in resnično obveščen o vseh pomembnih vprašanjih.

Prepovedana je cenzura tiska in drugih sredstev javnega obveščanja.

Prepovedano in kaznivo je razširjati lažne vesti o posamezniku in o javnih zadevah.

Zajamčena je pravica do popravka objavljenega obveščanja, s katerim sta prizadeta pravica ali interes posameznika, organizacije ali organa

(Dalje prihodnji tork)

Kanadska Domovina

29. Slovenski dan v Torontu

Govor dr. Marka Kremžarja

(Nadaljevanje in konec)

Od staršev smo prejeli hrepenenje po svobodi in zavedamo se, da smo za slovensko svobodo soodgovorni. A kaj naj storimo, tisoče kilometrov od narodnega središča? Včasih bi radi sami sebe prepričali, da nas razdalja odvezuje narodnih dolžnosti, a se varamo. Za vrednote ni meja!

Sveto pismo nas opozarja, da je pot do svobode le ena. »Resnica vas bo osvobodila,« pravi Gospod nam in vsakemu članu človeškega rodu posebej. In za resnico, kolikor in kot jo poznamo, smo odgovorni vsi! To drži za versko, — pa tudi za zgodovinsko resnico.

Moti se, kdor hoče pozabiti kar je bilo. Narod, ki pozabi na svoje junake, jih ni vreden! Spomin pa, na žrtve in na dejanja tisočev slovenskih junakov in mučencev, je odvisen od nas.

Odpustiti — da. To krščansko dolžnost so opravili naši mučenci pred smrtjo in lahko bi rekli, da jim je v tem sledila vsa zdomska skupnost. Ni maščevalnosti med nami. Zavedamo se tudi, da moramo biti kritični do sebe, se kesati svojih napak, pa ne biti slepi za kreposti drugih, kjerkoli naletimo nanje.

A pozabiti? Ne, to ne bi bilo pošteno. Naša pozaba bi pomenila novo krivico preteklim, pa tudi prihodnjim rodovom. Ene bi prikrajšali za pravico, ki jo imajo do dobrega imena, druge pa za možnost spoznanja resnice. Če smo ostali pri življenju, je tudi za to, da bo nekoč naš narod mogel presojati svojo preteklost v vsej resničnosti in celoti. Iz te zavesti sprejemamo nase odgovornost in poslanstvo zdomstva.

Smo nosilci dela slovenske zgodovine, in sicer tistega dela, ki je v domovini uradno prepovedan. Dokler v Sloveniji zgodovinska resnica nima zagotovila v politični svobodi, smo mi v zdomstvu odgovorni za tisti njen bistveni del, ki ga poznamo.

Nismo odgovorni le zase, niti za neko abstraktno zgodovino, temveč za osebno čast mož in žena, deklet in fantov, vaških stražarjev, legionarjev, četnikov in domobrancev, ki so dali kri iz ljubezni do naroda, pa nimajo po odloku vladajočega sistema pravice niti do dobrega imena, niti do groba.

Iz krvi teh žrtev rastemo mi, ki smo preživeli; rastejo naši otroci, na neslovenski zemlji, raste tudi v domovini novo upanje slovenstva.

Zakaj bi nekateri — celo v svobodi — tako radi pozabili na mučence, ki jih je rodilo med nami trpljenje revolucije?

Ali ne morda, ker nam miselnost budi — vest? Spominja nas, da ni mogoče biti zvest ne narodnim ne krščanskim vrednotam, če nismo sami neprestano pripravljani na žrtve!

V naši zvestobi ni sovraštva, vedno pa je prisotna zavest, da smo za resnico in pravico soodgovorni.

Motijo se tisti, ki nam očita, da smo zagledani v preteklost. Zavedamo pa se, da je pravica edini zanesljiv temelj zdravi prihodnosti.

Preveč ljubimo svoj narod, da bi mogli molčati! Ne moremo pristati na to, da bi ob naši brezbriznosti slovenstvo hiral, pod težo zastaranih laži!

Čas potrjuje, da smo v dobi revolucije pravilno presojali komunizem. V naših osnovnih odločitvah: v samoobrambi pred partijskim nasiljem, v odporu proti kolektivističnemu sistemu in v odklonitvi idejne zmote, smo storili kar je bilo prav. Lahko smo kdaj pogrešali v taktiki, a v bistvu se nismo molili.

Kakor takrat, iščemo tudi danes za svoj narod le — prostost. Hočemo, da bi Slovenci mogli stopiti v tretje tisočletje brez neporavnanih računov, brez laži in samoprevare, brez bajk o množicah izdajalcev, brez zamolčanih grobov.

Le taki, očiščeni, bomo mogli vsi Slovenci, ponosno in samozavestno obrniti pogled naprej, pa združiti vse sile, da nadoknadimo zamujeno polovico stoletja.

Dokler pa slovensko domovino še vlada totalitarizem, smo navezani predvsem sami nase. Držimo skupaj, ohranjamo in izboljšujemo vse kar smo si ustvarili v teku let, pa vključujemo v delo mladi rod, da bomo še naprej žarišče svobodnega slovenstva.

Ne pričakujemo in ne sprejemamo pomoči od ustanov, ki imajo svoj sedež v nesvobodni domovini, kajti še vedno so orodje partije in njenega policijskega aparata. Kot vsa desetletja od kar živimo v svetu, naj bo naše slovenstvo še naprej ponosen sad skupnosti, ki raste v svobodi iz vzajemnosti in ljubezni.

Vedno bolj žive pa naj postajajo naše vezi z vsemi zavednimi in res svobodoljubnimi rojaki, bodisi s tistimi, ki žive v svetu, bodisi s pogumnimi brati in sestrami na slovenski zemlji. V marsičem smo lahko različnih mnenj in pogledov, a družni nas prepričanje, da je svoboda neodtujljiv božji dar, družni nas zavest o svetosti življenja in človekovega dostojanstva, predvsem pa nas povezuje to, da smo Slovenci.

Dovolj imamo za krepek temelj naši vzajemnosti.

Vzajemnost pomeni medsebojno odgovornost in skrb, tudi na gospodarskem in na kulturnem področju. Če je brez gospodarske solidarnosti ohranjanje slovenstva težko, tako na svoji zemlji kakor v zdomstvu, pa je to brez kulturne povezanosti, brez slovenskega kulturnega zaklada nemogoče! Ključ do tega skupnega duhovnega premoženja, ki so nam ga prigarali, priborili in prihranili rodovi prednikov, pa je naš materin jezik.

Ohranjajmo in gojimo slovensščino s spoštovanjem in z ljubeznijo. Oblikovala je mišljenje in čutenje naših prednikov. Obogateno jo lahko posredujemo, ali pa jo brezbrizno zavržemo, da od mre ne le nam temveč tudi rodovom, ki nam bodo sledili.

Opustitev materinščine je sicer osebna odločitev, a kot toliko osebnih odločitev ni usodna le za posameznika marveč prizadene celoto, to je sedanje in bodoče narodovo občestvo.

S slovensščino naš narod stoji in pade. S kakšno pravico naj govorimo o slovenski prihodnosti, če nam ne greje srca slovenska beseda?

Kot člani kulturno, politično in gospodarsko razvitega naroda, ki ima že več ko tisoč let svoje središče v srcu Evrope, se zavedamo, da imamo pravico in dolžnost soodločanja o naši skupni prihodnosti.

Preteklost nam te pravice ni omogočila. Samoodločba je bila slovenski sen, a nikdar omogočena stvarnost. Prav zato ostaja zahteva po samoodločbi osnova vsakega narodnega programa, dokler se ne bo spremenila v slovensko resničnost!

Že program o Zedinjeni Sloveniji, v sredi prejšnjega, pa majniška deklaracija v začetku tega stoletja, sta jasen znak, da živi od nekdanj v našem narodu volja po samostojnih političnih odločitvah; tudi obdobje zadnje vojne, okupacije in revolucije izpričuje isto. Mnogokrat nevidno delovanje rodoljubov, tako v svetu kakor sredi nesvobodne republike Slovenije, pa kaže, da je naš narod politično osveščen kot malokdaj v preteklosti, in da ne bo več dolgo trpel totalitarnega sistema, ki mu brani vstop v družbo resnično demokratičnih narodov.

Zahteva, da kot narod svobodno odločamo o svoji usodi ni več osamljen glas, temveč krik vsega slovenskega ljudstva!

Spoznavati in upoštevati

(dalje na str. 6)

29. Slovenski dan v Boltonu

(Govor dr. Marka Kremžarja)

(Nadaljevanje s str. 5)

moramo znamenja časa pa uporabiti vsako priložnost, vsak zgodovinski trenutek za to, da večamo in širimo področje samoodločanja, na poti proti slovenski državni suverenosti! To je tisti državni suverenosti, ki ste jo posebno vi, rojaki v Torontu, skozi desetletja neustrahovano poudarjali in z navdušenjem ter zavzetostjo klicali v zavest!

Z razumevanjem in s čutom soodgovornosti spremljamo stremeljenja Hrvatov, Srbov, Bosancev, Makedoncev, vseh narodov, ki trpe pod istim totalitarnim in centralističnim sistemom kot večina slovenskega ljudstva. Zavedamo se, da moramo reševati skupne probleme v medsebojnem sodelovanju, da dosežemo tako čimprej in z najmanjšimi žrtvami politično prostost, ki bo omogočila vsakemu narodu pravico do svobodnih in suverenih odločitev. Ta smer bratskega sodelovanja je tudi najkrajša pot, po kateri lahko dosežemo vsak svoje samostojno mesto v bodoči Evropski skupnosti.

Novo sožitje narodov na evropski celini pa bo zahtevalo od vseh prizadetih večjo moralno in politično zrelost, kot so jo kazali do nas severni in zahodni sosedje, skozi več kot sto let.

Demokratske stranke Avstrije in Italije imajo zgodovinsko priložnost dokazati z dejanji, da so ob političnem pluralizmu, ki ga uživajo, vzgojile ljudstvo tudi v narodni strpnosti in v spoštovanju do slovenske manjšine, ki živi med njimi. Njihov odnos do naših rojakov na Koroškem in Primorskem je edini prepričljiv dokaz, da v teh deželah evropska solidarnost ni več le prazna beseda.

Na poti v tretje tisočletje se bližamo letu 1992. Ta letnica ima za nas trojni pomen.

Svetovna javnost se bo spominjala tedaj, da je preteklo pol tisočletja, odkar je bil ameriški kontinent vključen v gospodarsko politični okvir evropskih narodov. Pred petsto leti je evropski zahod, zaverovan v bogastvo na novo odkritih zemlja, pričel tudi s kulturnim in tavnim nasiljem nad sicer številnimi, a šibkejšimi ljudstvi.

Pomembna obletnica naj nam bo Slovincem opomin, da številčnost ni odločilni činitelj v zgodovini narodov. Res pa je, da nam maloštevilnost nalaga še v posebni meri dolžnost rasti, ki se izraža v visoki kulturi, v brezpogojni kakovosti, ter v globoki moralni držbi. V bojih za ohranitev svoje samobitnosti, ne moremo posnemati velesil, temveč razvijamo lastnosti, ki pomenijo sicer naporno, a uspešno obrambo pred nasiljem.

Katoliški Slovenci bomo praznovali leta 1992 tudi stoletnico svojega prvega Katoli-

škega shoda in z njim v zvezi ustanovitve Slovenske ljudske stranke. Ta je od prvih početkov širila med nami krščansko demokratska načela, in vzgajala ljudstvo k vzajemnosti, v skladu s cerkvenim družbenim naukom. Temu svojemu poslanstvu ostaja zvesta tudi v emigraciji. Demokratsko tradicijo pa ohranja v zdomstvu tudi Slovenska demokratska stranka, ki je bila osnovana na načelih liberalne ideologije le malo kasneje.

Lahko torej trdimo, da se bližamo stoletnici slovenske moderne, pluralistične demokracije, v trenutku ko se težnja po resnični politični svobodi ponovno širi po vseh delih in plasteh našega naroda. Danes je jasno že večini rojakov, kar že desetletja opozarja naša politična diaspora, med drugim tudi v izjavah Slovenskega narodnega odbora, in sicer da »ne osebna, ne verska, ne kulturna svoboda niso zajamčene« tam, kjer ne »vlada politična svoboda«. Te vrste svobode pa je tudi edina legitimacija, s katero se moremo Slovenci enakovredno predstaviti v družbi razvitih evropskih narodov.

Leto 1992 bo namreč za Evropo še na poseben način leto novega zagona v gospodarski tekmi pa tudi leto mednarodne, celinske solidarnosti. Evropski parlament v Strasbourgu bo pridobil na pomenu in veljavi. Skupni evropski trg bo storil korak naprej na poti k politični povezavi suverenih evropskih narodov. Države bodo odstopale del svojih pravic nastajajoči kontinentalni skupnosti, v kateri pripada mesto tudi slovenskemu narodu!

Nočemo biti podnajemniki tam, kjer nam pripada vloga družabnikov!

Vendar politični in gospodarski monopol komunistične partije na Slovenskem onemogoča dosego tudi tega narodnega cilja. Danes sicer pričenjajo govoriti mnogi bivši komunistični dogmatiki o prednostih tržnega gospodarstva, kakor da bi bilo mogoče ustvariti svobodo trga sredi nesvobodne družbe. Mar res ne vidijo, da je svobodno tržišče v svojem bistvu tekma, v kateri imajo možnost uspeha le bistri in sposobni pa odgovorni in svobodni ljudje?

Breme, ki ga predstavlja za človeka totalitarni sistem je popolnoma nezdržljivo z zahtevami svobodnega gospodarstva.

Slovenski rojaki, uklenjeni v okvir totalitaristične utopije, vidijo, kako bodoči tekmeči na evropskem trgu hite z gospodarskimi in političnimi pripravami na leto 1992, medtem ko so sami obsojeni na negibnost. To večja med njimi nemir pa tudi zavest, da čas za izvedbo sicer neizbežnih družbenih sprememb ni neomejen. Od-

tod pomembnost »Tez za demokratsko slovensko ustavo«, ki so jih letos maja predložili slovenski pisatelji in misleci narodu v razpravljanje. Ta, nedodelan in v marsičem še nejasen ustavni osnutek, so pripravili rojaki v domovini, na nas v svobodi pa je, da ga resno premislimo ter predlagamo dopolnila in spremembe, v zavesti, da je s tem dana možnost skupnega načrtovanja slovenske demokratske prihodnosti, ki bo nekoč zagotovila tudi pravičen pogled na preteklost.

Slovenija potrebuje novih in zdravih temeljev za trenutek, ko se bo sedanji sistem zrušil, pod težo lastnih krivic in zablod.

Zato znova in znova poudarjamo skupaj z vsemi slovenskimi demokrati, naj temelji naša narodna prihodnost na spoštovanju človeka in njegove svobode!

Hočemo, da se vrne v naš narod prostost govora in verovanja, učenja in snovanja, dela in združevanja, da bomo vsi Slovenci, kjerkoli živimo, po lastni volji lahko povezani v enotno in pestro narodno občestvo.

Hočemo, naj bo slovenska družba, družba samostojnih ljudi, v kateri bo vsakemu dana možnost, da postane, ne samo-upravnik, marveč gospodar.

Hočemo, da o odnosih z drugimi narodi odločamo sami, na podlagi popolne enakopravnosti.

Hočemo, naj slovenska vojska, pod slovenskim vojaškim in političnim vodstvom, brani našo ustavo, meje in koristi.

V vse to naj se zgodi po svobodni odločitvi vseh Slovinci!

V zavesti, da smo bili poklicani po božji ljubezni v življenje kot udje tisočletnega, prizkušenega naroda, da nam je dano sodelovati v izrednih razmerah pri ohranjanju slovenske preteklosti, pri gradnji narodove sedanosti in snovanju skupne prihodnosti, stopimo iz prazničnega slavlja — v delavno slovensko vsakdanjost.

Iz današnjega Slovenskega dne naj odmevajo skozi prostor in čas naše nespremenljive zahteve po zgodovinski resnici, po pravici do slovenske samoodločbe in po globoki vzajemnosti svobodnih ljudi v okviru demokratske, slovenske države!

Dal Bog, da bo na tej podlagi kmalu mogoče vsem rojakom, kjerkoli žive, obhajati slovenske dni v bratstvu in svobodi!

(Konec)

KOLENDAR

društvenih prireditev

AVGUST

14. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi piknik v svojem Parku.

14. — Slovenski športni klub prireja razna športna tekmovanja na Slovenski pristavi. Prijave sprejemajo do 12.30 pop. ta dan, ko se začnejo tekme. Od 4.30 igra za ples Alpski sekstet.

17. — Federacija slov. upokojenskih klubov prireja piknik na farmi SNPJ na Heath Rd. v Kirtlandu. Igra Krivec orkester.

20. — Folklorna plesna skupina Kres nastopa na Slov. pristavi. Po nastopu igrajo Veseli Slovenci.

21. — ADZ prireja Družinski dan piknik na svojem letovišču v Leroy, O. Pričetek ob 2. pop.

26. — Pevski zbor Gallus s Koroške ima koncert ob 8. uri zvečer v dvorani Sv. Križa v Fairfieldu, Conn. Po koncertu ples.

27. — Pevski zbor Gallus s Koroške ima koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. zv.

28. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.

28. — Društvo DSPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

28. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi letno »Povratek domov« prireditev.

SEPTEMBER

4. — Vrtna veselica na Slovenski pristavi. Domača večerja. Za ples in zabavo igra orkester Alpski sekstet.

10. — Fantje na vasi prirede vsakoletni celovečerni koncert, v SND na St. Clair Ave. Igra ansambel Veseli Slovenci.

11. — Federacija kulturnih vrto v Clevelandu priredi praznovanje pri kulturnih vrtovih. Letos obhajajo 50-letnico Jugoslovanskega kulturnega vrta.

11. — ADZ prireja Pečenje školjk piknik na svojem letovišču v Leroy, O. Pričetek ob 2. pop.

18. — Fara Marija Vnebovzeta prireja kosilo. Serviranje v šolski jedilnici od 11.30 do 2. pop.

18. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

25. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi vsakoletno kosilo

v avditoriju pri Sv. Vidu.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatev v svojem Parku

OKTOBER

2. — Prijatelji SND na St. Clair Ave. priredi »brunch«. Pričetek ob 11.30 dop. v SND.

15. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

23. — Slomškov krožek priredi vsakoletno kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

23. — Občni zbor Slovenske pristave, na Slov. pristavi.

23. — Slovenian National Art Guild praznuje 15-letnico v SDD na Recher Ave.

29. — Štajerski klub priredi Martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7h zv. Igrajo Veseli Slovenci.

29. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi večerjo.

NOVEMBER

6. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi »Slovenski večer« v SND na St. Clair Ave. Počaščen bo sodnik August Pryatel.

12. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert, združen z večerjo in plesom, v SND na Waterloo Rd. Igra Joey Tom-sick orkester.

12. — Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clair Ave. Pričetek ob 6.30 zv. Igra Tony Klepec orkester.

13. — Slov. mladinski zbor Kr. 2 SNPJ praznuje 50-letnico s prireditvijo v SDD na Recher Ave.

25. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi Zahvalni dan večerjo. Igra Johnny Vadenal orkester.

DECEMBER

4. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi božično večerjo s koncertom in plesom v SND na St. Clair Ave.

4. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Miklavževanje.

Duhovna misel

Gospod, moj Bog, napolni me z razumnostjo, da te spoznam, z gorečnostjo, da te iščem, z modrostjo, da te najdem, z zvestobo, da te bom na koncu mogel objeti.

Sv. Tomaž Akvinski

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd.

531-6300

1053 E. 62. cesta

431-2088

V družinski lasti že 85 let

Imenik slovenskih društev

Slovene Organization Roster

WATERLOO SLOVENIAN PENSIONERS CLUB

President: Frank Slejko
Vice Pres.: Louis Jartz

Sec.-Treas.: Steve Shimits
Rec. Secy.: Helen Vukcevic,
23176 Gay Ave., Euclid, O. 44123
Auditing Comm.: Frank Bittenc,
Ann Kristoff, Tillie Vranekovic
Trip Coordinators: Ann Otonicar,
Adolph Somrak, Tillie Vranekovic
Slov. and Eng. Publicity: Ann Kristoff, Helen Vukcevic
Fed. Reps.: Louis Jartz, Steve Shimits, Frank Slejko, Frank Bittenc; alternate: Jane Slejko
Hall Reps.: Vera Bajec, Al Commenchek
Slov. Home for Aged Reps.: Dorothy Silc, Josephine Commenchek
Head Cook: Millie Bradac
Sunshine Lady: Dorothy Silc
Bar: Joe Muzic
Meetings: Second Tuesday of each month.

SLOVENE PENSIONERS CLUB NEWBURGH—MAPLE HEIGHTS

President: John Taucher, Tel. 683-6957
Vice-Pres.: Mary Zivny
Sec.-Treas.: Josephine Rezin,
15701 Rockside Rd., Maple Hts., OH 44137, Tel. 662-9064
Rec. Secy.: Clara Hrovat
Auditors: Louis Champa, Frank Urbancic, John Perc
Monthly meetings are held the fourth Wednesday of each month, at 1 p.m., alternating at the Slovenian Natl. Homes on E. 80 St. and 5050 Stanley Ave., Maple Hts.

American Slovene Pensioners Club of Barberton, Ohio

President: Vincent Lauter
Vice-Pres.: Joseph Yankovich
Sec.-Treas.: Jennie B. Nagel,
245 - 24th St., N.W., Barberton, OH 44203 — Telephone: 1-216-825-6227 or 825-2267.
Rec. Secy.: Julia Vadas
Auditors: Frances Smrdel, Angela Misich, Mary Kovacic
Substitute: Josephine Platner
Fed. Reps.: Theresa Cekada, Angela Polk, Frances Smrdel, Josephine Platner, Jennie B. Nagel; alternate Mary Kovacic
Meetings every first Thursday of the month at 1 p.m. in the Slovene Center, 70 - 14th St., N.W., Barberton, Ohio

Progressive Slovene Women of America

SUPREME BOARD

President: Florence Unetich
1st Vice-Pres.: Joyce Plemel
2nd Vice-Pres.: Josephine Tom-
ic
Fin. Sec.: Millie Bradac
Rec. Sec.: Emily Starman
Corr. Sec.: Hildegard Kazen
Treasurer: Marie Plevnik
Auditors: Jennie Zaman, Vida Zak, Frances Mauric, Josephine Skabar, Wilma Tibjash
Educ.-Welfare: Cecelia Wolf, Olga Pozar, Rose Gorman, Helen Vukcevic, Caroline Lokar.
Historian: Joanna Jadrich
Editor: Agnes Elish

CIRCLE 1

President: Frances Mauric
Vice Pres.: Sophie Matuch
Sec.-Treas.: Vida Zak
Rec. Sec'y.: Wilma Tibjash
Auditors: Julianna Kobal, Josephine Tomsic, Jeanne Skolaris
Education & Social: Angela Zabjek, Roberta Haic, Dorothy Gorjup, Sophie Matuch
Meetings: First Thursday of the month, Slovenian Workman's Home, 15335 Waterloo Road.

CIRCLE 2

President: Josephine Turkman
Hon. Vice Pres.: Frances Legat
1st Vice Pres.: Anna Filipic
2nd Vice Pres.: Rose Znidarsic
Sec.: Margaret Kaus, 30868 Harrison, Wickliffe 44092 (585-2603)
Treasurer: Mary Zakrajsek
Rec. Sec.: Mary Zakrajsek
Auditors: Mary Turk, Justine Girod
Sunshine Lady: Stella Dancull
Publicity: Justine Girod
Meetings: Third Wednesday of the month, 1 p.m., Slovenian Natl. Home Annex, St. Clair Ave. New members always welcome.

CIRCLE 3

President: Dorothy Lamm
1st Vice Pres.: Josephine Kostainshek
2nd Vice Pres.: Fran Marincic
Financial Secy.: Miss Fran Marr,
1541 E. 191 St., No. K104, Euclid, OH 44117, tel. 486-2643
Rec. Secy.: Ann Adams
Sgt.-at-Arms: Caroline Lokar
Auditors: Tillie Nosse, Loretta Hlabse, Jean Petrick
Reporter: Jean Petrick
Sunshine: Lil Bilicic
Bingo: Loretta Hlabse (Ch.), Millie Pike (Asst.)
Cookbook: Mickey Frank (431-8693)
Meetings at Slov. Soc. Home, Recher Ave., Euclid, OH, 2nd Wednesday of the month at 7 p.m.

CIRCLE 7

President: Hildegard Kazen
Vice President: Edith Zele
2nd Vice Pres.: Irene Strancar
Rec. Secy.: Pauline Krall
Treasurer: Frances B. Weyant
Auditors: Angie Baranowski, Mary Krnel, Mitzi Vesel
Sunshine Lady: Katie Dohnal
Reporters: Esther Larabee, Ann Stefancic, Lillian Ribarich
Bingo Chairman: Pauline Krall
Meetings: Second Wednesday of the month, 7:30 p.m., Slovenian Workmen's Home, 15335 Waterloo Rd.

Pevska društva Singing Societies

PEVSKI ZBOR KOROTAN

Predsednika: Kati Likozar Cup,
Tomaž Gorenšek
Podpredsednika: Frank Lovšin,
Tončka Sršen
Blagajničarka: Marjanca Tominc
Tajnica: Martina Jakomin, 26552 Aaron Ave., Euclid, OH 44132
Odborniki: Jože Cerer, Mari McMurray Erdani, Mari Nemec, Gregor Sedmak, Janez Semen, Barb Semen, Nejc Slak
Pevovodja: Rudi Knez

GLASBENA MATICA

President: June Price
1st Vice Pres.: Olga Klancher
2nd Vice Pres.: Tony Mihelich
Secretary: Josephine Novak,
1951 Sunset Dr., Richmond Hts., OH 44143, tel. 261-1246
Treasurer: Josephine Bradach
Auditors: Jane Poznik, Matthew Dolenc
Wardrobe: Marie Shaver
Librarian: Molly Frank
Publicity: Molly Frank, Lori Sierputowski
Director: Marya Ashamalla
Pianist: Reginald Resnik
Rehearsals: Monday evening, Rm. 2, 8 p.m., 6417 St. Clair Ave.
New members are always welcome.

JADRAN SINGING SOCIETY

President: Florence Unetich
Vice-Pres.: Don Gorjup
Sec.-Treas.: Frank Bittenc
Rec.-Corr. Sec.: Betty Rotar
Auditors: Steve Shimits, Anne Kristoff, Josephine Tomsic
Librarian: Betty Resnik
Musical Dir.: Reginald Resnik
Pianist: Alice Cech
Rehearsals are held every Wednesday evening from 7:30 to 9:30 p.m. at the Slovenian Workman's Home, 15335 Waterloo Rd., Rm. 3. We welcome new members!

MLADY HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor dečkov in deklic pod vodstvom učitelja Rudija Kneza, 17826 Brian Ave., Cleveland, OH 44119, telefon 481-3155.

CIRCLE 2 SNPJ

SLOVENIAN JUNIOR CHORUS
President: Bob Dolgan
Vice Pres.: Jeff Lapuh
Rec. Secy.: Mark Tomsic
Att. Secy.: Stacey Meden
Treasurer: Matt Tomsic
Historian: Wendy Lapuh
Music Director: Cecelia Dolgan
Meetings 2nd Thursday of the month, Slov. Soc. Home, Recher Ave.
Rehearsals each Thursday, 7 p.m., Slov. Soc. Home, Recher Ave., Euclid, Ohio

SLOVENSKA PESEM CHORUS LEMONT-CHICAGO, III.

President: John Vidmar
Hon. Pres.: Lojze Arko
Vice-Pres.: Mike Vidmar
Treasurer: Elizabeth Martincic
Secretary: Susan Rigler
Director: Rev. Dr. Vendelin Špendov
Rehearsals: Every Sunday at 6 p.m. at the Baragov Dom, Lemont.

PEVSKI ZBOR U.S.P.E.H. Milwaukee, Wis.

President — John Frangesch
Vice Pres.: Stanley Vidmar
Secretary: Toni Needham
Treasurer: John R. Fugina
Chorus Conductor: Dolores Ivanchich

SLOVENIAN SINGING SOCIETY ZARJA

President: Edwin Polsak
Vice President: Vicky Kozel
2nd Vice Pres.: Irma Pryately
Corr./Rec. Secy.: Sophie T. Elersich, 1755 Spino Dr., Euclid, OH 44117, telephone 216-531-8402
Secy.-Treas.: Mike Perme
Musical Dir.: Douglas Elersich
Asst. Dir.: Edwin Polsak, Dick Tomsic, Josephine Turkman
Auditors: Rudy Kozan, Irene Kelley, Frank Elersich
Planning Comm.: Irene Kelley, Barbara Elersich, Frank Kokal, Bea Pestotnik, Ann Kokal, Jim Kozel
Stage Mgrs.: Ed Ozanich, Don Mulec, Joe Petric
Rehearsals held every Wednesday evening 7:30-9:30 p.m. at the Slovene Society Home, 20713 Recher Ave., Euclid, OH

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino prijateljem in znancem!

Folklorne skupine Folklore Groups

PLESNA SKUPINA KRES

I. Predsednik: Peter Lekšan
II. Predsednik: Mark Zakrajšek
Tajnik: Jože Cendol, 1076 E. 72 St., Cleveland, OH 44103, tel. 431-0993
Blagajničarka: Rezka Kolarič
Zapisničarka: Marta Stefančić
Odbornice: Marjanca Rihtar, Marjanca Rus, Tanja Lončar

Razna društva Various Groups

MISIJONSKA ZNAMKARSKA AKCIJA, Cleveland, Ohio

Duhovni vodja: Rev. Charles A. Wolbang C.M.; predsednica: Marica Lavriša; podpredsednik: Jelka Kuhelj; tajnica in zapisničarka: Mary Celestina, 4935 Gleeten Rd., Cleveland, OH 44143, tel. 381-5298; blagajnik: Štefan Marolt, 5704 Prosser Ave., Cleveland, OH 44103, tel. 431-5699; nadzorniki: Ani Nemec, ing. Joseph Zelle, Vida Švajger; odborniki: Rudi Knez, Anica Knez, Agnes Leskovec, Tončka Urankar, Ivanka Tominec, Marica Miklavčič, Martin Merela; namestnika: Vinko Rozman, France Kuhelj

ST. MARY'S PARISH P.T.U. ON HOLMES AVENUE

Spiritual Advisor: Rev. John Kumse
Pastoral Minister: Sr. Nina Vitale
Honorary President: Sr. Mary Ann Murphy
President: Debbie Suhy
Vice-President: Debbie Daniels
Rec. Secy.: Pam Lai
Corres. Secy.: Joyce Segulin
Treasurer: Danetta Kozel

CATHOLIC WAR VETERANS ST. VITUS POST 1655

Chaplain: Rev. Joseph Boznar
Commander: Steve Piorkowski
1st V.C.: Robert W. Mills, Sr.
2nd V.C.: Matthew Nousak
3rd V.C.: Tony Cimperman
Adjutant: Thomas Kirk
Treasurer: Richard J. Mott, 760 E. 212 St., Euclid, OH 44119, tel. 531-4556 (H); 431-6062 (B)
Officer of the Day: Frank Godic
Judge Advocate: Edmund J. Turk
Welfare: William Lipold
Historian: Anthony Grdina
Medical: Martin Strauss
3 Year Trustee: John J. Kirk, Jr.
2 Year Trustee: Frank A. Ljubi
1 Year Trustee: John J. Oster, Sr.
Auxiliary Liaison: Richard J. Mott

Meetings are held every third Tuesday each month in the club-room, 6101 Glass Ave.
Purpose: To guard the rights and privileges of veterans, protect our freedom, defend our faith, help our sick and disabled, care for the widows and orphans, assist those in need, aid in youth activities, promote Americanism and Catholic Action, and to offer Catholic veterans an opportunity to band together for social and athletic activities.

C.W.V. LADIES AUXILIARY ST. VITUS POST 1655

President: Rose Poprik
1st V.P.: Mary Babic
2nd V.P.: Marcie Mills
3rd V.P.: Patty Nousak White
Secretary: Laura Shantery
Treasurer: Aggie Brancar
Welf. Off.: Helen Snyder
Historian: Irene Toth

Ritual Off.: Irene Riemann
Trustee 3 Yr.: Georgette Paul
Trustee 2 Yr.: Jo Nousak
Trustee 1 Yr.: Catherine Ostrunic
Social Secretary: Jo Mohorcic
Chaplain: Rev. Joseph Boznar
Meetings are held the second Wednesday of the month in the Post Meeting Room, 6101 Glass Avenue at 7:30 p.m.

ST. VITUS CHRISTIAN MOTHERS CLUB

Spiritual Director: Rev. Joseph Boznar
Principal: Sr. Ann Marie Kanusek, SND
President: Andrea Borstnik
1st Vice-Pres.: Marie Azman
2nd Vice-Pres.: Margo Repka
Rec. Sec.: Mary Lou Buehner
Corr. Sec.: Sharon Fajadej
Treasurer: Margaret Steixner
Publicity Chmn.: Beverly Hetman
Meetings are held on the first Wednesday of every month except July and August.
Dues are \$3.00 and paid in September for each school year.

ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSkih PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

Predsednik: Ciril Preželj, R.R. 7, Queph, Ont., Canada, N1H 6J4
Podpredsedniki: Vsi predsedniki krajevnih društev
Tajnik: Jakob Kvas, 43 Pendrith Ave., Toronto, Ont. Canada
Blagajnik: Janez Kušar, 108 Lexfield Ave., Downsview, Ont. Can.
Tiskovni referent in član uredniškega odbora: Otmar Mauser
Pregledniki: Mirko Glavan, Jože Melaher, Anton Meglič
Zgodovinski referent: prof. Janez Sever, Cleveland, Ohio

BELOKRANJSKI KLUB

Predsednik: Milan Smuk; podpredsednik: Matija Hočevar; tajnica: Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr., Richmond Hts., OH 44143, tel. 289-0843; blagajnik: Matija Hutar; zapisnikar: Milenca Dovič; nadzorni odbor: Janez Dejak, Rezka Smuk, Nežka Sodja; gospodar: Frank Rupnik; kuharici: Marija Ivec in Milena Dovič

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik: Martin Walentschak
Podpredsednik: Rudi Pintar
Tajnica: Slavica Turjanski
Blagajničarka: Kristina Srok
Gospodar: Ivan Goričan
Pomočnik: Jože Benko
Odborniki: Rozika Jaklič, Jožef Kolenko, Angela Radej, Tonica Simičak, Kazimir Kozinski, Jelica Prelog, Agnes Vidervol, Štefan Rezonja, Branko Senica
Nadzorni odbor: Alojz Ferlinc, Angela Pintar, Malči Kolenko, Angela Mošer, Franciška Benko
Razsodišče: Lojzka Feguš, Elza Zgoznic, Marija Walentschak, Marija Goršek, Lenka Mišmaš, Avgust Šepetavc

SLOVENSKO—AMERIŠKI PRIMORSKI KLUB v Clevelandu

Predsednik: Frank Cendol
Podpredsednik: Jože Jenko
Tajnica: Hermina Bonutti, 29399 Shaker Blvd., Pepper Pike, OH 44124, tel. 831-1954
Blagajničarka: Marija Dekleva, 25151 Farrington Ave., Euclid, OH 44132, tel. 261-6746
Odborniki: Štefan Durjava, Danilo Manjas, Kristan Sedmak, John Zadkovich, Vinc Sfiligoj, Jože Deloš, Aldo Jakopich, Olga Valenčić
Redarja: Gino Bremec, Lojze Cenčić
Nadzorni odbor: Rudolph M. Susel, Štefan Durjava, John Zadkovich

Imenik slovenskih društev Slovene Organization Roster

(nadaljevanje s 7. str.)

ST. CLAIR RIFLE AND HUNTING CLUB

Predsednik: Frank Zorman
Podpredsednik: Milan Dekleva
Tajnik-blagajnik: Renato Cromaz
Zapisnikar: Gus Babuder
Orožjar: Lud Zorman
Odborniki: Frank Cendol, Eugene Kogovsek, Ed Pecnik

THE AMERICAN SLOVENIAN CLUB OF SOUTH FLORIDA

President: Ellie Meuser
Vice Pres.: Jennie Washio
Treasurer: Paula Beavers
Financial Secy.: Stephany Urbanic
Recording Secy.: Mamie Willis
Trustees: Cyril Grlic, Bill Zupanc, Edw. Blatnik

Meetings at 2 p.m., first Sunday of the month, at Nob Hill Hall, 10400 Sunset Strip, Sunrise, Florida 33322

POLKA BOOSTERS CLUB Cleveland, Ohio

President: Agnes Sullivan, 25611 Lake Shore Blvd., Apt. F16, Euclid, OH 44132, tel. 261-1124

Vice President: Cheryl Muranko
Treasurer: Fran Marn
Secretary: Fred Zerovnik
Corres. Sec'y.: Dorothy Mikula
Sgt. at Arms: Joe Skrovan

Meetings are first Sunday in February, May, August and November, at I.C.A. Hall, 15901 St. Clair Ave., at 6:00 p.m.

SLOVENE HOME FOR THE AGED 18621 Neff Road Cleveland, OH 44119

President: Dr. Rudolph M. Susel
Vice Pres.: Rudolph Kozan
Treasurer: Alma Lazar
Rec. Secy.: Joseph Skrabec
Corr. Secy.: Maria Stepec

Trustees: Stanley Laurich, John Cech, Ronald Zele, Richard Tomsic, Sutton J. Girod, Frank Cesen, Rose Mary Toth, Elmer Nachtigal, John Pestotnik, Marie Shaver.

Alternates: Robert Zaman, Agnes Turkovich.
Administrator: Agnes Jeric Pace, N.H.A.

Honorary Trustees: Frank Kosich, James Kozel, Albin Lipold, Frederick E. Krizman, Agnes Pace, Michael Telich, Cecelia Wolf, Jean Krizman.
Statutory Agent and Parliamentarian: Paul J. Hribar, L.P.A.

SLOVENE HOME FOR THE AGED AUXILIARY (Meets every 4th Thursday at SHA at 7:30 p.m.)

President: Anne Ryavec
Vice-Pres.: Tonia Grdina Hinkle
Sec.: Bertha Richter
Treasurer: Emilee Jenko, 16114 Huntmere Ave., Cleveland, O. 44110, tel. 486-3069

Corr. Sec.: Helen Levstick
Committee Chairpersons:
Historian: Nettie Mihelich
Liaison Officer: Jean Krizman

Publicity: Madeline Debevec
Reporter: Eleanor Pavey
Welfare: Nettie Mihelich

THE SLOVENIAN AMERICAN NATIONAL ART GUILD

President: Justine Skok
Vice Pres.: Jean Krizman
Secretary and Rec. Secy: Nancy Walden

Auditors: Sophia Opeka, John J. Streck, Carol Sadar

Membership: Eleanore Rudman, Katherine Dissauer

Chairwoman of Heritage and Stitchery and Design: Doris Sadar
Consultant: August B. Pust
Bylaws: Nancy Walden

Exhibits: Mildred Hoegler

Federation of Slovenian Natl. Homes: John Habat
Historian: Maria Dimitrijevic
Newsletter Chairwomen: Doris Sadar and Mary Sell
Meetings: Third Monday of each month (except July and August) at 7:30 p.m. at Slovenian Society Home, Recher Ave., Euclid, Ohio

AMERICAN SLOVENE CLUB

President: Gene Drobnic
Vice Pres.: Emilee Jenko
Rec. Secy.: Terri Hočevar
Corr. Secy.: Bertha Walden
Treasurer: Esther Rossman
Meetings are held on the first Monday of each month, except July and August, at the Euclid Public Library, 631 E. 222 St., Euclid, Ohio

SLOVENIAN AMERICAN HERITAGE FOUNDATION

Hon. President: Frank J. Lausche
President: Dr. Karl B. Bonutti
Vice President: Ann M. Opeka
Secretary: Francine M. Snyder
Treasurer: James E. Logar

Executive Committee
(At Large):

Mary Cermelj
Frederick E. Krizman
August B. Pust
Vladimir J. Rus
Dr. Rudolph M. Susel
Edmund J. Turk
Suzanne Vadnal

KLUB LJUBLJANA

Predsednica: Christine Kovach
Podpreds.: Sophie Skepic
Tajnica: Stephanie Segulin
Blajničarka: Mary Ster
Zapisnikarica: Jane Novak
Nadzorni odbor: Ceal Znidar, Joseph Mateyka, Caroline Lokar
Poročevalka: Jane Novak
Seje se vršijo vsak zadnji torek v mesecu ob 7.30 zvečer v SDD na Recher Ave.

SLOVENSKA TELOVADNA ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta: Janez Varšek; tajnica in blagajničarka: Meta Lavriša, 1076 E. 176 St., Cleveland, OH 44119; načelnik: Milan Rihtar; vadiateljski zbor: Milan Rihtar, John Varšek, Meta Lavriša, Marija in Majda Ritosa.

Telovadne ure: vsak četrtek od 6. do 10. zvečer v telovadnici pri Sv. Vidu.

SLOVENIAN SPORTS CLUB

2858 Hayes Drive
Willoughby Hills, OH 44094
946-4039

Predsednik: Ed Skubitz
Podpreds.: Michael Dolinar
Tajnik: Tomaž Veider
Blagajnik: Leo Vovk
Načelnik odbora: Andrew Celestina

Odborniki: Andrew Celestina, Michael Dolinar, Stan Knez, Smiley Ramsak, Edward Skubitz, Robert Stepec
Pravni svetovalec: Tom Lobe

BALINCARSKI KROŽEK SLOVENSKE PRISTAVE

Predsednik: Toni Švigelj
Podpreds.: Feliks Breznikar
Tajnik: Joseph Marinko
Blagajnik: Toni Škerlj
Odborniki: Ani Breznikar, Vera Znidaršič, August Dragar, Lojze in Angelca Hribar, Lojze in Mici Mohar, Stane Svajger, Cilka Švigelj, Janez in Tončka Švigelj, Ignac Tavčar, Slavka Sečnik, Helena Mišmaš, Tončka in Ivan Berkopec, Minka in Viktor Kmetič, Janez Suhadolnik, Poldi Bojc, Milena Jarc, Ida Oreh
Nadzorni odbor: Jože Dovjak, Jože Sojer, Ferdo Sečnik
Seje se vršijo po dogovoru

Dramatska društva Dramatic Societies

ODBOR DRAMATSKEGA DRUŠTVA LILIJA za leto 1987-1988

Predsednik: August Dragar
Podpreds.: Matt Grdadolnik
Blagajničarka: Marija Nemeč
Tajnik: France Hren, 21101 N. Vine Ave., Euclid, OH 44119, tel. 531-6196

Zapisnikar: Miro Odar
Programski odbor: Ivan Hauptman, Srečko Gaser, Peter Dragar, Ivan Jakomin, Zdenka Zakrajšek, Mojca Slak, Janez Tominc
Odrski mojster: Slavko Štepec
Arhivar: Srečko Gaser
Točilnica: Tone Štepec, Miro Celestina, Rudi Hren
Rediteljja: Jože Tomc, Matija Hočevar
Knjižničar: Srečko Gaser
Športna referenta: France Zalar, Matt Grdadolnik
Kuhinja: Anica Nemeč, Marija Hočevar, Julka Zalar
Nadzorni odbor: Viktor Kmetič, Stane Krulc, Frank Zalar
Seje prvi ponedeljek v mesecu, ob 8. uri zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

LADIES AUXILIARY SLOVENIAN SOCIETY HOME RECHER AVE., EUCLID, O.

President: Christine Kovach
V. President: Tillie Nosse
Secy.-Treas.: Mary Ster, 1871 Rush Rd., Wickliffe, O. 44092, tel. 944-1429

Rec. Secy.: Marica Lokar
Audit Comm.: Marge Koss, Danica Hrvatin, Norma Hrvatin
Shrimp & Fish Fry every Friday from 11 a.m. to 8.30 p.m. Also on the menu are goulash & polenta, sauerkraut & sausages, breaded pork & breaded chicken.

BALINCARSKI KLUB NA WATERLOO RD.

Predsednik: Stanley Preslan
Podpredsednik: Steve Kasunic
Tajnik: Mate Zaharija
Blagajnik: Frank Zgonc, 15703 Grovewood, Cleveland OH 44110
Zapisnikar: Mark Vesel
Nadzorniki: Joseph Ferra, Stanley Grk, Tony Sturm
Kuharici: Emma Grk, Mira Puhalj
Seje sklicuje odbor. Balinanje čez zimo v lepih in gorkih prostorih od 11. dop. do 12. ure opolnoči za moške in ženske. Letna članarina \$5. Novi člani dobrodošli.

S.K.D. TRIGLAV Milwaukee, Wisconsin

Duhovni vodja: Rev. Dr. Joseph Gole
Predsednik: Jože Kunovar
Podpreds.: Ivan Bambič
Tajnica: Helenca Frohna
Zapisnikarica: Marija Kadunc
Blagajničarka: Milka Modic

Upravnik parka Triglav: Franjo Mejač
Pomočnik upravnika Parka: Stan-ko Yaklic

Pevovodkinja: Mara Kolman
Športni referent: Janez Mejač
Zastopnik S.K.D. Triglav pri USPEH: Jože Kunovar

Dopisnik za Ameriško Domovino: Alojz Galič
Bara: Dan Mejač
Kuhinja: Loni Limoni
Nadzorni odbor: Karel Maierle, Rezi Kotar, Janko Limoni
Razsodišče: Ludvig Kolman, Luke Kolman, Janko Levičar

WEST PARK BUTTON BOX CLUB Cleveland, Ohio

President: Ella Samanich (tel. 243-6696)
Vice Pres.: Edward Valentine
Secy.-Treas.: Mimi Stibil
Recording Secy.: Leona Nicifera
Music Dir.: Any Fixel
Auditors: Rudy Pivik, Joseph Mir-tic
Public Relations: Albina Capek, Mimi Stibil
Members: Dennis Madigan, Bill I-ersic, John Carrol, Ed. Anderson

AMERIKA IN AMERIKANCI

(Nadaljevanje s str. 4)

Frančiška št. 99 JSKJ 45 in društvo SSPZ 35 udov.

Negley: L. 1903 je bilo tu 300 Slovencev, ki so prišli od Stare in Nove Oselice, iz Poljanske doline in s Krasa. Menda pripadajo v Bridgeville.

Oliphant: Tu so štiri slovenske družine; delajo v premogovniku.

Pittsburgh: To je največje železno obrtno mesto sveta; zato mu pravijo »kovačnica sveta« in zaradi dima od tovarn »Smoky City«. Slovenci so bili tu že leta 1890. Leta 1903 jih je bilo 200 družin in do 6000 moških delavcev; zdaj jih je baje nekoliko več. Večinoma so iz Belokranjskega, Preloke, Vinice in Adlešič na Dolenjskem. Zaposleni so v raznih tovarnah, nekaj je obrtnikov in posestnikov.

KSKJ ima tu 5, JSKJ 2, sv. Barbara 1 podružnico; vseh podpornih društev je okrog 20. L. 1911 so Slovenci postavili lasten »Kranjski slovenski dom«, kjer imajo veselice in zborovanja. Tu izhaja tednik »Edinost«.

L. 1897 so si Slovenci zidali svojo cerkev Matere božje. Meseca decembra je prišel sem za župnika Rev. J. Kranjec, ki je l. 1901 sezidal novo župnišče in izposloval pri milijonarju Carnegie 3000 dolarjev za orgle. Leta 1903 je prišel na njegovo mesto Rev. John Mertel.

Plymouth: Sem so došli Slovenci Slovenci že okrog leta 1886. Zaposleni so v premogovniku. Cerkve, šole in društva menda ni.

Reading: Mr. Frank Špehar mi poroča, da so se Slovenci začeli naseljevati l. 1888. Prvi je prišel g. Marko Kostelc; nekoliko pozneje sta se naselila Anton Žgur in Ivan Štublar. Zdaj je tu 27 družin, večje število samcev, tako da šteje naselbina z otroci vred nad 150 oseb. Dva rojaka imata posestva, eden prodajalno, drugi delajo v raznih tovarnah.

Med rojaki ni prave podjetnosti, ker se večinoma mislijo zopet vrniti. Slovenci zahajajo v razne cerkve, ponajveč se pa zatekajo k slovaški župniji, ki jo oskrbuje Slovenec, Rev. F. H. Ravnihar; deca zahaja deloma v katoliške, deloma v javne šole. JSKJ ima tu društvo sv. Jurija št. 61, SSZ pa društvo »Maj« št. 25.

Ramey: Iz obširnega poročila g. Ed. Schmidta povzamem, da je tu 10 slovenskih družin. Prvi je prišel l. 1888 A. Kučinič, doma iz Metlike. Vsi imajo svoje domove. Samci prihajajo in odhajajo, ker je v premogovniku slab zaslužek.

Društvo sv. Barbare št. 61 ima 9 udov. V cerkev zahajajo v 3 milje oddaljeni Houtzdale, v slovaško, ali pa v irsko, ker »plačati moramo povsod«. Odrastlo deco pošiljajo v katoliško župnijsko šolo. Rojake obiskuje tuptatam kak slovenski duhovnik, a bolj redko, ker »irski in slovaški župnik ne

vidita kaj rada, da pride slovenski duhovnik!« Menda so taki »dušni pastirji« tudi še v drugih krajih. »Vsi smo ameriškanski državljani, po političnem mišljenju socialisti, a ne brezverci«.

St. Mary's (Elk Co.): G. A. Pivk poroča, da so bili tu Slovenci v šumah že pred 10 leti. V mesto sta prišla l. 1910 rojaka A. Basnik, ki ima tudi svojo hišo, iz Leskovic, in J. Kroflič iz Mirne. Zdaj sta tu dve družini in 5 posameznikov. Večinoma delajo v tovarni za usnje. Zahajajo v nemško ali angleško cerkev, deca v župnijsko šolo. Društev ni.

(Dalje prihodnji torek)

MALI OGLASI

For Rent

3 rooms, up. St. Vitus area
Refrigerator & stove inc. Call
881-8353.

(58-59)

V NAJEM

Oddajamo 4 sobe, spodaj, v okolici sv. Vida. Moški ima prednost. Kličite 361-7328 zvečer.

V NAJEM

1-družinska, 3-sobna hiša, v okolici sv. Vida. Kličite po 4. uri pop. — 432-0332.

(58-59)

For Sale

2 homes on 1 lot. Off E. 53 St. Moving out of state Looking for quick sale. \$10,000. Call 289-9463 eves. after 6, or 292-5500, Ext. 364 days.

(56-59)

V NAJEM

6-sobna hiša, blizu šole in cerkve Marije Vnebovzete. Ograjen vrt. Otroci dobrodošli, ne pa živali. Kličite 835-9417.

(57-58)

Help Wanted

Young man needed for furniture delivery. Driver's helper, warehouse & general maintenance.

Pikkel Interiors

382-3637

(57-58)

IZKUŠENI KROJAČI— ŠIVILJE IN LIKALCI

Urna plača (ne akordno delo) in druge ugodnosti. Kličite 432-7046 ali se oglasite osebnostno med 9. dop. in 3. pop. Custom Cut Technologies, Inc

1600 E. 55 St.

Cleveland, Ohio 44103

(57-58)

Barmaid Needed

Croatian Home, 6314 St. Clair Ave. 391-2960.

(55-58)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444

(57-58)